

AS LHV Finance
Majandusaasta aruanne 2019

Majandusaasta aruanne	01.01.2019 - 31.12.2019
Ärinimi	AS LHV Finance
Äriregistri number	12417231
Juriidiline aadress	Tartu mnt. 2, Tallinn 10145
Telefon	(372) 680 2700
Põhitegevusala	Muu laenuandmine
Juhatus	Kadri Kiisel
Nõukogu	Erki Kilu Rain Lõhmus Jaan Koppel Veiko Poolgas
Audiitor	AS PricewaterhouseCoopers

Sisukord

TEGEVUSARUANNE.....	4
Äritegevus.....	4
Majandustulemused	4
Arengusuunad	5
Juhtkond ja organisatsioon.....	5
Ärikeskkond	5
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE.....	7
Finantsseisundi aruanne	7
Koondkasumiaruanne.....	8
Rahavoogude aruanne	9
Omakapitali muutuste aruanne	10
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD.....	11
Lisa 1 Üldine informatsioon	11
Lisa 2 Kokkuvõte olulistest arvestuspõhimõtetest.....	11
Lisa 3 Riskide juhtimine.....	23
Lisa 4 Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud	48
Lisa 5 Laenunõuded klientidele	49
Lisa 6 Võlad hankijatele.....	50
Lisa 7 Viitvõlad ja muud kohustused	50
Lisa 8 Saadud laenud	51
Lisa 9 Omakapital aktsiaseltsis	51
Lisa 10 Neto intressitulu	52
Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud	52
Lisa 12 Tehingud seotud osapooltega	52
Lisa 13 Tingimuslikud kohustused	54
JUHATUSE ALLKIRI 2018. A. MAJANDUSAASTA ARUANDELE.....	55
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	56
MAJANDUSAASTA KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK.....	59
NÕUKOGU ALLKIRJAD AASTAARUANDELE	60
TULUDE JAOTUS VASTAVALT EMTA KLASSIFIKAATORITELE	61

TEGEVUSARUANNE

AS LHV Finance (edaspidi: Ettevõtte) on finantseerimisasutus, mis kuulub AS-i LHV Pank konsolideerimisgruppi. Ettevõtte põhitegevusalaks on tarbimiskrediitteenuste pakkumine, milleks on järelmaksu väljastamine jaekaupmeeste vahendusel ning tagatiseta tarbimislaenud (remondilaen, sisustuslaen, autolaen, väikelaen ning tervise- ja ilulaen). Järelmaksuteenuse abil aitame jaekaupmeestel oma äri kasvatada, võimaldades neil müüa oma tooteid ja teenuseid järelmaksuga ning seeläbi käivet tõsta. Tarbimislaenud annavad meie klientidele täiendava võimaluse oma suuremate ostude eest pikema aja jooksul tasuda. Peame oluliseks, et nii järelmaksu kui ka väikelaenu väljastamine toimuks lihtsalt ja kiirelt ning oleks tarbija jaoks mõistlike tingimustega. Paneme suurt rõhku sellele, et meie protsessid oleksid automaatsed ja efektiivsed ning klientide ja koostööpartnerite soove arvestavad. Samal ajal hoolitseme selle eest, et kogu laenuväljastamise protsess toimuks vastutustundliku laenamise põhimõtteid silmas pidades.

Äritegevus

2019. aastal keskenduti peamiselt müügile ja laenuportfelli kasvatamisele. Selleks toimusid läbi aasta erinevad müügi- ning turunduskampaaniad ja -tegevused. Peamiseks kasvu allikaks olid tarbimislaenud. Lisafookus oli suunatud efektiivsuse kasvule ja protsesside automatiseerimisele, et veelgi tõsta konkurentsivõimet läbi parima kliendikogemuse.

Mitmeid programme ja protsesse arendati edasi, et pakkuda kiiremat ja mugavamat teenust kliendile. Näiteks krediidiotsustamise protsesse muudeti

oluliselt automaatsemaks, mis võimaldas tõsta automaatotsuste osakaalu. Võtsime kasutusele klienditeeninduse Chati lahenduse, viisime laenulepingute haldusprogrammi üle uuele versioonile, võtsime kasutusele konto väljavõtete laadimiseks eraldi programmi ja lihtsustasime ennetähtaegset lepingute lõpetamise protsessi. Lisaks keskendusime parima teeninduse pakkumisele, et suurendada kliendirahulolu.

Suurt tähelepanu juhiti dokumentide digitaalsele allkirjastamisele, mis oluliselt lihtsustab partneri protsessi ja keskendub säästvate mõtteviisile. 2019. aasta lõpu seisuga allkirjastati kõikidest lepingutest 81% digitaalselt.

Järelmaksu valdkonnas oli fookuses partnerite nimekirja ülevaatamine – koostöö lõpetati partneritega, kelle juures aktiivset pakkumist ei ole juurutatud ja keskenduti kasutamata potentsiaalile. Jätkuvalt oli eesmärgiks ka uute suuremate partnerite leidmine. 2019. aasta lõpu seisuga oli LHV Finance'is 376 (2018: 486) partnerit, kelle poolt müüdavate kaupade ja teenuste ring on väga lai, alates elektroonika ja – kodukaupadest kuni reisi- ja meditsiiniteenusteni.

Majandustulemused

Aasta jooksul sõlmiti 35 (2018: 34) tuhat uut tarbimiskrediidilepingut mahus 52,1 (2018: 41,4) miljonit eurot. Portfell kasvas aasta lõpuks 65,2 (31.12.2018: 51,2) miljoni euronit ning aasta lõpu seisuga oli portfellis 51 (2018: 51) tuhat kehtivat tarbimiskrediidilepingut. Netointressitulu teeniti aasta jooksul 9,5 (2018: 8,1) miljonit eurot ning tegevuskulud olid 1,88 (2018: 2,06) miljonit eurot. Laenukahjude provisjone tehti kokku aasta jooksul

mahus 0,17 (2018: 0,17) miljonit eurot ning aasta kasumiks kujunes 6,6 (2018: 5,0) miljonit eurot.

Suhtarvud (tuhandetes eurodes)	2019	2018	Suhtarvude selgitused
Puhaskasum	6 559	5 043	
Keskmine omakapital	13 382	10 956	(aruandeperioodi lõpu omakapital + eelmise perioodi lõpu omakapital) / 2
Omakapitali tootlus (ROE) %	49%	46%	puhaskasum / keskmine omakapital * 100
Neto intressitulu	9 517	8 147	
Intressitootvad varad, keskmine	58 236	47 392	(aruandeperioodi lõpu intressitootvad varad + eelmise perioodi lõpu intressitootvad varad) / 2
Neto intressimarginaal (NIM) %	16%	17%	neto intressitulu / intressitootvad varad, keskmine * 100
Kulude ja tulude suhe %	20%	25%	tegevuskulud kokku / netotulud kokku * 100

Arengusuunad

2020. aastal on endiselt ettevõtte oluliseks eesmärgiks väikelaenu müügi ja portfelli kasvatamine. Selleks panustatakse nii tootearendusse kui ka müügi- ja turundustegevusse.

Samaaegselt tegeletakse ka krediitkvaliteediga, et ennetada võimalikke kahjusid majanduskeskkonna halvenemisel. Oluliseks prioriteediks on jätkuvalt krediidiotsustamise protsessi efektiivistamine.

Järeldaks valdkonnas keskendumine 2020. aastal müügile olemasolevate koostööpartnerite juures, kuid endiselt on fookuses uute suuremate koostööpartneritega koostöö alustamine.

Panustame jätkuvalt väga heasse klienditeenindusse ning püsiklientide rahulolu ja lojaalsuse kasvatamisse.

Juhtkond ja organisatsioon

LHV Finance'i nõukogu on neljaliikmeline. Nõukogusse kuuluvad Rain Lõhmus, Erki Kilu, Veiko Poolgas ja Jaan Koppel. Nõukogu esimees on Erki Kilu. LHV Finance'i juhatus on üheliikmeline, juhatajaks Kadri Kiisel.

Aasta lõpu seisuga oli ettevõttes täidetud 20 täistöökohta (2018: 27).

Ärikeskkond

Eesti majanduskasv küll aeglustub, kuid majandus on endiselt heas tasakaalus ja vastupidav. Keskkond on tarbimislaenude väljastamiseks jätkuvalt soodne - eratarbimine kasvab, tarbijate ja majanduse kindlustunde indikaatorid on püsinud kõrgemal pikaajalisest keskmisest ja töötuse määr on endiselt väga madal. Kodumajapidamiste säästumäär kasutatava tulu suhtes on jätkuvalt tugev ning nende eelarveseis on sissetulekute, tarbimise ja eluasemeinvesteeringute kõrval olnud

positiivne. Kuigi 2019. aasta keskel eraisikutele antud tarbimislaenude krediidikulukuse määr veidi langes, kasvas see taas aasta lõpus. 30.11.2019 seisuga on tarbimislaenude krediidikulukuse määr 20,61% (2018: 20,01%).

Konkurents tagatiseta tarbimislaenude turul on jätkuvalt väga suur. 2019. aasta 30. juuni seisuga oli krediidiandja tegevusluba 49 ettevõttel, kelle koondlaenuportfelli maht koos liisingutega oli 1084 miljonit eurot, kasvades esimesel poolaastal 5% võrra. Kasvu aeglustumine oli tingitud AS

Koduliising liikumisest krediidiandjate hulgast välja krediidasutuste sekka, mistõttu tema laenujääk ei kajastu enam krediidiandjate laenuportfellis. Lisaks neile tegutses turul 12 pankadega seotud krediidiandjat ja kaheksa kredidivahendajat. Krediidasutuste poolt eraisikutele antud tagatiseta tarbimislaenude jääk oli 635 miljonit eurot (30.06.2018: 550 miljonit eurot), mis on veidi rohkem kui 15% suurem kui eelneval aastal LHV Finance on hoidnud oma hinnangulist turuosa 6% juures ja näeme, et keskkond soosib veel kasvu.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Finantsseisundi aruanne

(tuhandetes eurodes)

Varad	Lisa	31.12.2019	31.12.2018
Nõuded krediitiasutustele		0	5
Laenunõuded klientidele	5	65 299	51 245
Muud nõuded ja varad		116	88
Materiaalne põhivara		0	2
Immateriaalne põhivara		91	43
Varad kokku		65 506	51 383
Kohustused			
Võlad hankijatele	6	1 222	1 114
Viitvõlad ja muud kohustused	7	744	770
Saadud laenud	8	48 582	37 693
Kohustused kokku		50 548	39 577
Omakapital			
Aktiivkapital		200	200
Ülekurss		300	300
Kohustuslik reservkapital		20	20
Jaotamata kasum		14 438	11 286
Omakapital kokku	9	14 958	11 806
Kohustused ja omakapital kokku		65 506	51 383

Lisad lehekülgedel 11 kuni 54 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Koondkasumiaruanne

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	2019	2018
Intressitulu	10	11 208	9 380
Intressikulu	10	-1 691	-1 234
Neto intressitulu		9 517	8 146
Teenustasutulu		602	518
Teenustasukulu		-674	-554
Neto teenustasutulu		-72	-36
Tööjõukulud	11	-789	-1 024
Administratiiv- ja muud tegevuskulud	11	-1 090	-1 034
Kasum enne laenude allahindluse kulu		7 566	6 052
Laenude allahindluse kulu	5	-247	-171
Kasum enne tulumaksu		7 319	5 881
Tulumaksukulu		-760	-838
Aruandeaasta koondkasum		6 559	5 043

Lisad lehekülgedel 11 kuni 54 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Rahavoogude aruanne

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	2019	2018
Rahavood äritegevusest			
Saadud intressid		11 100	9 328
Saadud teenustasu ja muud tulud		602	518
Makstud intressid		-1 636	-1 215
Makstud teenustasukulud		-674	-554
Makstud tööjõu kulud		-812	-992
Makstud administratiiv- ja muud tegevuskulud		-1 048	-1 006
Tulumaks dividendidelt		-760	-838
Rahavood äritegevusest enne äritegevusega seotud varade ja kohustuste muutust		6 772	5 241
Äritegevusega seotud varade muutus:			
Laenunõuded klientidele		-14 216	-8 225
Muud nõuded ja varad		-5	-19
Äritegevusega seotud kohustuste muutus:			
Saadud laenud	8	10 834	6 624
Võlad hankijatele, viitvõlad ja muud kohustused		128	-237
Neto rahavood äritegevusest		3 513	3 384
Rahavood investeerimistegevusest			
Soetatud materiaalne ja immateriaalne põhivara		-92	-29
Müüdnud materiaalne põhivara		5	0
Neto rahavood investeerimistegevusest		-87	-29
Rahavood finantseerimistegevusest			
Makstud dividendid		-3 431	-3 350
Neto rahavood finantseerimistegevusest kokku		-3 431	-3 350
Raha ja raha ekvivalentide muutus		-5	5
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses		5	0
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus		0	5

Lisad lehekülgedel 11 kuni 54 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes eurodes)

	Aktiivkapital	Ülekurs	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo seisuga 01.01.2018	200	300	20	9 586	10 106
Makstud dividendid	0	0	0	-3 350	-3 350
Aktiaoptsioonid	0	0	0	7	7
Aruandeaasta koondkasum	0	0	0	5 043	5 043
<i>sh muudatused IFRS 9 esmakordsel rakendamisel</i>	0	0	0	-104	-104
Saldo seisuga 31.12.2018	200	300	20	11 286	11 806
Saldo seisuga 01.01.2019	200	300	20	11 286	11 806
Makstud dividendid	0	0	0	-3 431	-3 431
Aktiaoptsioonid	0	0	0	24	24
Aruandeaasta koondkasum	0	0	0	6 559	6 559
Saldo seisuga 31.12.2019	200	300	20	14 438	14 958

Täpsem informatsioon aktsiikapitali kohta on toodud lisas 9.

Lisad lehekülgedel 11 kuni 54 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Üldine informatsioon

ASi LHV Finance (edaspidi: ettevõtte) raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt (edaspidi IFRS). Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevates arvestuspõhimõtetes.

AS LHV Finance on aktsiaselts, mis on asutatud 06.02.2013 ja registreeritud Eesti Vabariigis.

Ettevõtte ametlik aadress on Tartu mnt 2, Tallinn. Ettevõtte pakub tarbimiskrediiditeenuseid Eestis. Ettevõtte aktsionärid on AS LHV Pank, kes omab 65% ja Toveko Invest OÜ, kes omab 35% ettevõtte aktsiatest.

Käesolev aastaaruanne (sh raamatupidamise aruanded) on juhatuse poolt heaks kiidetud 27. veebruaril 2020. Juhatuse kinnitatud aastaaruande kinnitavad nõukogu ja aktsionärid. Aktsionärid omavad õigust raamatupidamise aastaaruannet mitte kinnitada.

Lisa 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

Põhilised arvestuspõhimõtted, mida on kasutatud käesoleva raamatupidamise aastaaruande koostamisel, on toodud allpool. Toodud arvestuspõhimõtteid on järjepidevalt kasutatud kogu aruandeperioodi jooksul, välja arvatud juhtudel, kui on kirjeldatud teisiti.

2.1 Koostamise alused

Raamatupidamise aastaaruande koostamine vastavalt IFRS-ile nõuab mitmetes valdkondades kriitiliste hinnangute tegemist. Samuti nõuab see juhtkonnapoolsete hinnangute tegemist arvestuspõhimõtete rakendamisel. Valdkonnad, mis on olulisel määral hinnangulised ja keerukad, või valdkonnad, kus tehtud eeldused ja hinnangud avaldavad raamatupidamise aastaaruandele olulist mõju, on välja toodud Lisas 4.

Majandusaasta algas 1. jaanuaril 2019 ja lõppes 31. detsembril 2019. Raamatupidamise aastaaruande

arvnäitajad on esitatud tuhandetes eurodes, kui ei ole märgitud teisiti.

Käesoleva aruande koostamise hetkeks on välja antud uusi rahvusvahelise finantsaruandluse standardeid ning olemasolevate standardite muudatusi ja tõlgendusi, mis on kohustuslikud aruandeaastatele, mis algavad 1. jaanuaril 2019 või hiljem. Ülevaade neist standarditest ning juhtkonna hinnang nimetatud standardite ja tõlgenduste mõju kohta ettevõtte aruannetele on välja toodud allpool.

(a) Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine

Järgmised uued või muudetud standardid ja tõlgendused muutusid Ettevõttele kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2019.

IFRS 16 “Rendilepingud” (rakendub 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Uus standard sätestab rendilepingute arvelevõtmise, mõõtmise, esituse ja avalikustamise põhimõtted. Kõikide rendilepingute tulemusena saab rendilevõtja õiguse kasutada vara alates rendilepingu algusest ning – juhul kui rendimakseid tehakse üle perioodi – ka finantseeringu. Sellest tulenevalt elimineerib IFRS 16 rendilepingute klassifitseerimise kasutus- ja kapitalirentideks nagu seda tegi IAS 17 ning selle asemel kehtestab ühe arvestusmudeli rendilevõtjate jaoks. Rendilevõtjad peavad (a) arvele võtma varad ja kohustused kõikide üle 12-kuuliste rendilepingute osas, v.a juhul kui renditav vara on väikese väärtusega; ning (b) kajastama kasumiaruandes kulumit renditavadele varadele ja intressikulu rendikohustustelt. IFRS 16 põhimõtted rendileandjate jaoks jäävad sisuliselt samaks IAS 17 põhimõtetega, ehk et rendileandja jagab jätkuvalt oma rendilepingud kasutus- ja kapitalirentideks ning kajastab neid rendiliike erinevalt.

Muudatused IFRS-ides 2015-2017“ (rakendub 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandeperioodidele).

Piiratud ulatusega muudatused mõjutavad nelja standardit. IFRS 3-s selgitati, et omandaja peab ümber hindama oma varasema osaluse ühiselt kontrollitavas tegevuses, kui ta omandab selle äri üle kontrolli. Vastupidiselt, IFRS 11-s on nüüd selgesõnaliselt öeldud, et investor ei tohi ümber hinnata oma varasemat osalust, kui ta omandab või kaotab ühise kontrolli üle ühiselt kontrollitava tegevuse. Muudetud IAS 12 selgitab, et dividendide tulumaksumõju tuleb kajastada vastavalt sellele, kuidas on tekkinud jaotatav kasum, näiteks kasumiaruandes või muus koondkasumiaruandes.

Nüüd on arusaadav, et see nõue rakendub kõikides olukordades, kui omakapitalina klassifitseeritud finantsinstrumentidelt tehtud maksed on käsitletavad kasumi jaotamisena ning mitte ainult siis, kui maksumõjud tekivad seetõttu, et jaotatavale ja jaotamata kasumile rakenduvad erinevad maksumäärad. Muudetud IAS 23-s on nüüd selgesõnaliselt juhised, et laenu, mis on võetud konkreetse vara ehitamise finantseerimiseks, tuleb üldiste laenukulude kogumist välja võtta ainult seni, kuni selle konkreetse vara ehitus on sisuliselt lõpetatud.

(b) Uued standardid, tõlgendused ja nende muudatused

Välja on antud uusi või muudetud standardeid ja tõlgendusi, mis muutuvad Ettevõttele kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2020 või hilisematel perioodidel ja mida ettevõtte ei ole rakendanud ennetähtaegselt.

Finantsaruandluse kontseptuaalse raamistiku muudatused

(rakendub 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt).

Muudetud kontseptuaalne raamistik sisaldab uut peatükki mõõtmise kohta, juhiseid finantstulemuse raporteerimise kohta, täiendatud mõisteid ja juhiseid (nt kohustuse mõiste) ning selgitusi oluliste valdkondade rolli kohta finantsaruandluses, näiteks juhtkonna kätte usaldatud ressursside kasutamise hoolsus, konservatiivsus, mõõtmise ebakindlus. Ettevõtte hindab muudatuste mõju finantsaruandele.

„Olulisuse mõiste“ – IAS 1 ja IAS 8 muudatused (rakendub 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt).

Muudatused selgitavad olulisuse mõistet ning seda, kuidas mõistet rakendada, kaasates mõistesse need juhised, mis seni olid kirjas muudes standardites. Samuti on täiendatud mõistega kaasnevaid selgitusi. Muudatuste tulemusena on olulisuse mõiste kõikides IFRS standardites järjepidev. Info on oluline, kui selle avaldamata jätmine, valesti avaldamine või varjamine võib mõistlikult eeldades mõjutada otsuseid, mida ettevõtte üldotstarbeliste finantsaruannete peamised kasutajad nende aruannete põhjal teevad. Ettevõtte hindab muudatuste mõju finantsaruandele.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju Ettevõttele.

2.2 Välisvaluutas toimunud tehingute ja saldode kajastamine

(a) Arvestus- ja esitusvaluuta

Ettevõtte arvestus- ja esitusvaluutaks on euro.

(b) Tehingud ja saldod välisvaluutas

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel võetakse aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanka (keskpank) valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja -kohustused ning mittemonetaarsed finantsvarad ja -kohustused, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, hinnatakse bilansipäeval ümber eurodesse ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanka valuutakursside alusel.

Seisuga 31.12.2019 ja 31.12.2018 puuduvad ettevõtte välisvaluutas varad ja kohustused, samuti pole aruandeperioodil toimunud tehinguid välisvaluutas.

2.3 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes nõudmiseni hoiuseid krediidiasutustes ning tähtajalisi hoiuseid esialgse tähtajaga kuni 3 kuud, mida saab ilma piiranguteta kasutada ja mille väärtuse muutuse risk on ebaoluline.

2.4 Finantsvarad

Esmane kajastamine ja kajastamise lõpetamine

Finantsvarad kajastatakse finantsseisundi aruandes kui ettevõttest saab instrumendi lepinguline osapool ja need kajastatakse esmasel arvele võtmisel õiglasel väärtusel. Esmasel arvele võtmisel liidetakse tehingukulud õiglasele väärtusele, välja arvatud finantsvarade puhul, mida kajastatakse õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumiaruande, mille puhul tehingukulud kajastatakse kasumiaruandes kuluna. Õiglasel väärtusel finantsvarad kajastatakse finantsseisundi aruandes tehingupäeval. Korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavad finantsvarad kajastatakse tehingupäeval.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse, kui (a) varad on tagasimakstud või õigused varadest tulenevatele rahavoogudele on muul viisil aegunud või (b) ettevõtte on loovutanud õigused varadest tulevatele rahavoogudele või on sõlminud rahavoogude edasiandmise kokkuleppe, kusjuures (i) kõik varade omamisega seotud riskid ja hüved on üle antud või (ii) riskid ja hüved pole üle antud, kuid varade üle puudub kontroll.

Kontroll varade üle säilib, kui vastaspoolel pole vara tervikuna võimalik müüa sõltumatule kolmandale osapoolle ilma müügipiirangute kehtestamiseta.

Edasine kajastamine

Ettevõtte klassifitseerib finantsvarad ühte kolmest mõõtmiskategooriast: finantsinstrumendid õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande; õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande ja amortiseeritud soetusmaksumuses. Klassifitseerimine sõltub sellest, kas finantsvara puhul on tegemist võlainstrumendi, omakapitaliinstrumendi või tuletisinstrument.

Võlainstrumendid (laenud ja võlakirjad)

Klassifitseerimine on kombinatsioon ärimudeli hindamisest finantsvarade haldamisel ning kas vara lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid („APIM“). Ärimudeli hindamine teostatakse homogeensete portfelliide/toodete põhjal ning kuidas Ettevõtte üksustes toimub ärijuhtimine. Hindamine baseerub realistlikel stsenaariumitel ning võttes arvesse, kuidas portfelle hinnatakse ja milline on juhtkonnale raporteerimine; millised riskid mõjutavad portfelli tulemuslikkust ja kuidas neid riske juhitakse; kuidas toimub juhtide tasustamine; müükide sagedus, väärtus ja ajastus ning nende põhjused. Hindamaks, kas rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid, on põhiosa määratud kui võlainstrumendi õiglase väärtus esmasel kajastamisel, mis võib muutuda kui toimub tagasimakseid või intresside kapitaliseerimisi. Intressirahavood tulenevad tavapärasest laenuandmise komponentidest, sh tasu raha ajaväärtuse eest, krediidiriski eest, likviidsusriski eest ning muuhulgas ka administratiivkulusid ja kasumimarginaali. Kui on muid lepingulisi tingimusi, mistõttu on avatus muudele riskidele või volatiilsusele, siis ei ole täidetud ainult põhiosa- ja intressimaksete tingimused. APIM teste viiakse läbi ühe osana uute toodete heakskiitmise protsessis. IFRS 9

rakendamisel rakendati SPPI-d 22 suuremale tootele, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Kõikide toodete, peale ühe, raamatupidamislik kajastamine jäi samaks. Ühe toote – võimenduslaenu – puhul, muudeti toote tingimusi enne 1. jaanuari 2018 selliselt, et üks funktsionaalus eemaldati tootest ja seejärel toode läbis APIM nõude Seega, kõikide LHV toodete puhul jäi raamatupidamislik kajastamine selliseks nagu varem.

Võlainstrumendid kajastatakse järgmistel finantsseisundi aruande kirjetel: nõuded keskpangale, krediidasutustele ja investeerimisühingutele; laenud ja nõuded klientidele; müügiootel finantsvarad; finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande; muud nõuded klientidele ja muud finantsvarad, ning sisaldavad instrumente järgmistes mõõtmiskategooriates.

Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande: võlainstrumendid kajastatakse antud kategoorias kui neid pole võimalik kajastada korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande. See on juhul, kui ärimudeliks on hoida kauplemissesmärgil; see tähendab finantsvarasid hoitakse kauplemissesmärgil, vaatega need lühiajalises perspektiivis müüa ja eesmärgiga teenida kasumit. Võlainstrumendid kajastatakse kohustuslikult õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kui neid varasid juhitakse või hinnatakse õiglase väärtuse alusel või varasid hoitakse eesmärgiga need müüa või alternatiivselt, kui rahavood ei sisalda ainult põhiosa- ja intressimakseid.

Õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande: võlainstrumendid klassifitseeritakse antud kategooriasse kui

järgmised tingimused on täidetud (a) ärimudeli eesmärk on hoida varasid nii rahavoogude sissenõudmise kui ka müümise eesmärgil, (b) lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid. Neid varasid mõõdetakse õiglasel väärtuses ja õiglase väärtuse muutumisest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse muus koondkasumis ja akumulēeritakse omakapitalis. Akumuleeritud kasumid ja kahjumid klassifitseeritakse omakapitalist kasumiaruandesse kui võlainstrumendi kajastamine lõpetatakse. Intressitulu arvestatakse intressikandvatelt finantsvaradelt kasutades sisemise intressimäära meetodit ja oodatavad krediidikahjumid kajastatakse kasumiaruandes.

Korrigeeritud soetusmaksumuses: Võlainstrumendid klassifitseeritakse antud kategooriasse kui järgmised tingimused on täidetud (a) ärimudeli eesmärk on hoida varasid rahavoogude sissenõudmise eesmärgil, (b) lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid. Nende varade bilansilist brutojääkmaksumust mõõdetakse kasutades efektiivse intressimäära meetodit ja korrigeeritakse oodatavate krediidikahjumitega.

Muutmised

Ettevõtte võib läbi rääkida või muuta lepingulisi tingimusi. Kui uued tingimused on oluliselt erinevad võrreldes algsete tingimustega, siis lõpetab ettevõtte algse vara kajastamise ja võtab arvele uue vara. Ettevõtte hindab lisaks, kas uue finantsvara osas esineb väärtuse languse tunnuseid esmasel arvelevõtmisel. Kui tingimused ei ole oluliselt erinevad, siis ei põhjusta muutus kajastamise lõpetamist ning Ettevõtte arvutab uue bruto jääkväärtuse vastavalt uutele lepingulistele

rahavoogudele ja esialgsele efektiivsele intressimäärale ning kajastab muutmisest tuleneva kasumi või kahjumi.

Ümberklassifitseerimine

Harvadel juhtudel saab võlainstrumente (finantsvarad), välja arvatud need, mida on esmasel arvele võtmisel kajastatud õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, ümber klassifitseerida, kui on toimunud muutus ärimudelil finantsvara juhtimiseks.

Mahakandmine

Ettevõtte kirjutab finantsvarad kas osaliselt või täielikult maha, kui on tehtud kõik võimalikud pingutused finantsvara sissenõudmiseks ning on ilmnunud, et finantsvara tagasinõudmise osas puudub mõistlik ootus. Mahakandmine tähistab kajastamise lõpetamist.

Indikaatorid, et nõude tagasisaamiseks ei ole mõistlikke ootusi, hõlmavad (i) sissenõudmistevõime lõpetamine ja (ii) kui ettevõtte sissenõudmismeetodiks on tagatise realiseerimine ja tagatise väärtus on selline, et sissenõudmiseks ei ole mõistlikku ootust.

Kui ettevõtte jaoks ei ole diskonteeritavate nõuete sissenõudmine teostatav või majanduslikult mõistlik, hinnatakse nõue mittetoimivaks ja lõpetatakse kajastamine finantsseisundi aruandes. Kui nõue hiljem laekub, kajastatakse saadud summa tuluna.

Vähemalt üks nendest tingimustest peab olema täidetud, et klassifitseerida nõue lootusetuks.

Laenude ja nõuete väärtuse langust hinnatakse vastavalt punktis 2.5. kirjeldatud põhimõtetele.

2.5 Amortiseeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade väärtuse langus

Möötmine

Allahindluse nõuded baseeruvad oodatava krediidikahjumi (ECL) mudelil. ECL mudeli peamiseks printsiibiks on näidata finantsinstrumentide krediikvaliteedi kahanemise või paranemise mustreid.

Kõikidele korrigeeritud soetusmaksumuses ja õiglasel väärtusel muutustega läbi muu koondkasumi kajastatavad finantsvarad, samuti ka finantsgarantiid ja teatud valmisolekulaenu, on oodatava krediidikahjumi skoobis.

ECL finantsvaradelt korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatakse kui allahindlus, st kajastatakse koos nende varadega finantsseisundi aruandes. Allahindlus vähendab bilansilist bruto jääkväärtust. ECL valmisolekulaenu ja finantsgarantii lepingutelt kajastatakse eraldi, st finantsseisundi aruandes kui kohustust. Allahindluse ja eraldi korrigeerimised seoses ECL muutusega kajastatakse kasumiaruandes oodatava krediidikahjumi netomuutuseks.

Krediidiriski ja ECL hindamine bilansipäeval on erapooletu ja tõenäosustega kaalutud ning sisaldab kogu saadaolevat informatsiooni, mis on asjakohane hinnangu tegemiseks - sh informatsiooni toimunud sündmustest, praegustest tingimustest ning mõistlikke ja toetavaid prognoose tuleviku sündmustest ja majandustingimustest. LHV kasutab nii mudeleid kui eksperthinnanguid ECL arvutuste individuaalseks hindamiseks.

ECL mudelil on kolm faasi, mis baseeruvad krediidiriski muutusel. 12-kuu ECL (faas 1) rakendatakse kõikidele kirjetele, va kui on toimunud krediidiriski oluline suurenemine võrreldes esialgse

kajastamisega. Kirjetele, mille puhul on toimunud oluline krediidiriski suurenemine (faas 2) või on maksejõuetud (faas 3), rakendatakse kogu eluea jooksu ECLi.

Krediidiriski oluline suurenemine

Ettevõtte hindab igal bilansipäeval, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud võrreldes esmase kajastamisega. Olulise krediidiriski suurenemise hindamine baseerub kvantitatiivsetel ja kvalitatiivsetel indikaatoritel. Need indikaatorid sisaldavad mis on maksejõuetusega vahemikus >30 ja <90 päeva ja finantsvarad, mis on klassifitseeritud kõrgendatud jälgimise alla või on makseraskuste tõttu restruktureeritud (laenu mille lepingulised tingimused on muudetud seoses kliendi finantsraskustega). Kvantitatiivne indikaator arvutatakse vastavalt muutusele eluea maksejõuetuse tõenäosuses (PD), võrreldes bilansipäeval stsenaariumitega kaalutud eluea PD muutust stsenaariumitega kaalutud esmase kajastamise eluea PD'ga. Juhul kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine võrreldes esmase kajastamisega, kajastatakse eluea ECL allahindlus ja finantsvara liigub faasi 2. Meetod on sümmeetriline, st järgnevatel bilansipäevadel, kui finantsinstrumendi krediikvaliteet paraneb selliselt, et enam ei ole täidetud oluline krediidiriski suurenemise kriteeriumid alates esmasest kajastamisest, siis finantsvara liigub tagasi faasi 1.

Maksejõuetuse definitsioon

Ettevõtte hindab finantsinstrumendi lootusetuks, kui vastab täielikult vara väärtuse languse mõistele ja vastab ühele või mitmele allpool toodud kriteeriumile:

Kvantitatiivne kriteerium

Laenuvõtja on lepinguliste maksetega rohkem kui 90 päeva ja 10 eurot üle tähtaja. 10-eurone piirmäär, millest algavad tegevused võla sissenõudmiseks, on paika pandud võlahalduse protseduuridega ning tegemist on ka nõude lootusetuks tunnistamise olulise piirmääraga.

Kvalitatiivne kriteerium

Laenuvõtja ei täida tõenäoliselt laenu tagasimakse tingimusi, mis viitab, et tal on märkimisväärsed finantsraskused. Näitajad, et klient ei suuda võlga täielikult tasuda, on järgmised:

- Lepingule on määratud mitteteenindav staatus
- Krediidikvaliteedi langemise tõttu on tehtud spetsiifilised krediidikorregerimised
- Krediidikohustuse müük majandusliku kahjumiga üle 5%
- Lepingule on rakendatud vältimatud restruktureerimise tegevused, mille tulemusena on finantskohustused vähenenud rohkem kui 1% võrra
- Laenusaja pankrott on muutunud tõenäoliseks või on alustatud pankrotimenetlust
- Kliendi rahavoo seis ei võimalda teenindada osamakseid
- Ettevõtte on sisse nõudnud tagatise, sealhulgas realiseerinud garantii.

Ülaltoodud kriteeriumeid on rakendatud kõikidele Ettevõtte finantsinstrumentidele ja vastavad maksejõuetuse definitsiooniga sisemise krediidiriski juhtimisel. Lootusetud finantsinstrumendid on faasis

3. Kõik finantsvarad, mis on faasis 3, on krediidikahjumiga.

Modelleerimine

ECL arvutatakse funktsioonina maksejõuetuse tõenäosusest (PD), suurusest maksejõuetuse hetkel (EAD) ja kahjumäärast antud maksejõuetuse korral (LGD), samuti ka kahjujuhtumi toimumise hetkest. Ettevõtte IFRS 9 metodoloogia ECL mõõtmiseks baseerub olemasolevatel sisemistel skooringu ja reitingu mudelitel.

PD väljendab tõenäosust, et laenu ei maksta tagasi ja jõuab maksejõuetuks kas 12 kuu või eluea jooksul. Oodatav PD igale individuaalsele instrumendile sisaldab hinnangut toimunud sündmustest, praegustest tingimustest ning mõistlikke ja toetavaid prognoose tuleviku sündmustest ja majandustingimustest. LHV kasutab olemasolevaid skooringu mudeleid, mida on korregeeritud vastavalt IFRS 9 spetsiifilistele nõudmistele. Mudelid on kalibreeritud kombinatsioonina vastavalt vara klassist ja toote tüübist.

EAD väljendab hinnangut krediidipositsiooni summa osas hetkel, mil maksejõuetus võib tekkida. Bilansiväliste summade osas sisaldab EAD hinnangut, millised summad võetakse kasutusse maksejõuetuse hetkeks. LGD on summa, mida maksejõuetuse korral ei pruugita tagasi saada. LGD võtab arvesse iga omatava tagatise väärtuse ja kvaliteedi. LHV kasutab olemasolevaid LGD mudeleid, mida on korregeeritud vastavalt IFRS 9 nõudmistele. ECL mõõtmisel kasutab LHV maksimaalset lepingulist perioodi, mille kestel LHV on riskile avatud.

Tuleviku prognoosid

Ettevõtte kasutab ECL mõõtmisel sisemiselt välja töötatud makromajanduslikke prognoose tuleviku

informatsiooni baasina. Selleks, et tagada erapooletu krediitkahjude hindamine vastavalt IFRS-le 9, kasutatakse vähemalt kolme stsenaariumit. Üheks stsenaariumiks on baaststsenaarium, mis on kõige tõenäolisem väljavaade ja mida kasutatakse ka tavapärase finantsplaneerimise ja eelarvestamise protsessis, kuivõrd teised stsenaariumid kajastavad optimistlikumat ja pessimistlikumat väljavaadet.

Prognoosid koostatakse sisemiselt Krediidijuhtimise osakonnas, mis konsulteerib ekspertidega Riskikontrolli üksusest, äriüksusest ja finantsosakonnast. Kui mõistliku kuluga on kättesaadav, tuleks konsulteerida väliste ekspertide ja väliselt välja töötatud võrdlusprognoose. Viidatud võrdlusprognoosid sisaldavad, kuid ei ole piiratud IMFi poolt avalikustatava maailmamajanduse väljavaatega, Euroopa Komisjoni poolt avalikustatava Euroopa majandusprognoosiga ja Eesti Panga poolt avalikustatava majandusprognoosiga. Stsenaariumid kinnitatakse Riski ja Kapitali Komitee poolt.

Stsenaariumid tuleks välja töötada ajaperioodile, mille puhul saab usaldusväärseid projektsioone koostada ning milleks on tüüpiliselt 3-aastane ajahorisont. Minimaalselt tuleb kasutatavaid makroindikaatoreid prognoosida kaheaastaseks perioodiks peale käesolevat aastat. Üldiselt vaadatakse stsenaariumid üle kvartaalse sagedusega. Juhul kui on toimunud olulisi muutusi makromajanduse väljavaadetes, siis uuendatakse stsenaariumeid.

Individaalsed hindamised ja juhtkonna hinnangud

Ettevõtte kasutab ECL määramiseks nii mudeleid kui eksperthinnanguid. Hinnangu tase ECL määramiseks sõltub mudeli tulemustest, olulisusest ja detailse informatsiooni kättesaadavusest. Mudel

annab juhiseid ja läbipaistvust, kuidas majandussündmused võiksid mõjutada finantsvarade allahindlust. Eksperthinnangut võib rakendada mudelleeritud tulemusele, et rakendada oodatud mõju näitajate osas, mida mudel ei arvestanud. Selliseid individuaalseid ECL hinnangud võidakse rakendada oluliste vastaspoole positsioonide puhul. Need hinnangud otsustatakse Krediidikomitee poolt. Lisaks võib olla vajadus korrigeerimisteks portfelli tasandil, mille otsustab Riski ja Kapitali Komitee.

2.6 Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse ettevõtte enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et ettevõtte saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikuluseid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Materiaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Arvutustehnika, mööbli ja sisustuse aastase amortisatsioonimäärana kasutatakse 33%. Amortisatsioonimäär sõidukitele on 20% aastas. Amortisatsiooni arvestamist alustatakse kasutusele võtmise kuust ning arvestatakse kuni vara bilansiline

väärtus jõuab selle vara lõppväärtuseni. Kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse amortisatsiooni arvestamine.

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas kasutatavad amortisatsiooninormid, -meetodid ja varade lõppväärtuste hinnangud on asjakohased. Ettevõtte viib läbi materiaalsete varade väärtuse testi, kui on ilmnunud asjaolusid, mis võiksid viidata varade kaetava väärtuse langusele alla bilansilise jääkmaksumuse. Juhul, kui vara bilansiline jääkmaksumus on suurem tema kaetavast väärtusest (kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus miinus müügikulud või vara kasutusväärtus), on materiaalse põhivara objektid koheselt alla hinnatud nende kaetavale väärtusele, kajastades vara väärtuse languse kulu aruandeperioodi koondkasumiaruandes.

2.7 Immateriaalne põhivara

Immateriaalsed varad on eraldi identifitseeritavad mitterahalised mittefüüsilised varad ja mille hulka hetkel kuulub soetatud tarkvara. Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Peale soetamist kajastatakse immateriaalset põhivara finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja kogunenud võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt. Amortisatsioonimäär ostetud litsentsidele on 33% aastas. Igal bilansipäeval hinnatakse, kas kasutatavad amortisatsiooninormid, -meetodid ja immateriaalsete varade lõppväärtuste hinnangud on asjakohased. Ettevõtte viib läbi immateriaalsete varade väärtuse testi, kui on ilmnunud asjaolusid,

mis võiksid viidata varade kaetava väärtuse langusele alla bilansilise jääkmaksumuse. Väärtuse languse kulu kajastatakse kasumiaruandes ulatuses, mille võrra vara bilansiline jääkmaksumus ületab kaetavat väärtust, mis on kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus miinus neto müügikulud või vara kasutusväärtus.

2.8 Finantskohustused

Ettevõtte klassifitseerib finantskohustusi kas:

- a) korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantskohustused
- b) finantsgarantii lepingud ja valmisolekulaenud

Kõigi finantskohustuste edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Tehingukulud kaasatakse sisemise intressimäära arvutustesse. Erinevused laekunud summade (miinus tehingukulud) ja lunastusväärtuse vahel kajastatakse kasumiaruandes instrumendi tähtaja jooksul kasutades sisemist intressimäära. Intressikulud kajastatakse kasumiaruandes real „Intressikulu”.

Võetud laenud võetakse algselt arvele õiglasest väärtusest, miinus tehingukulud (laekumisel saadud raha summas, vähendatuna tehingukulude võrra). Muud finantskohustused (võlad hankijatele, viitvõlad ja muud võlakohustused) võetakse algselt arvele nende õiglasest väärtusest, millest on maha arvatud tehingukulud, ning edaspidi kajastatakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantskohustuste kajastamine lõpetatakse kui see on kustunud (ehk lepinguga kindlaks määratud kohustus on tasutud, tühistatud või lõppenud).

2.9 Kohustused töövõtjate ees

Kohustused töövõtjate ees sisaldavad nii väljamaksmata palgakohustusi kui Eesti Vabariigis kehtiva tööseadusandluse kohaselt arvestatud puhkusetasu kohustust bilansipäeva seisuga, mis sisaldab lisaks puhkusetasu kohustusele ka sellelt arvestatud sotsiaalmaksu ja töötuskindlustusmaksu. Kohustused töövõtjatele kajastatakse finantsseisundi aruandes lühiajalise kohustusena ning koondkasumiaruandes kajastatakse seonduv kulu tööjõukuluna.

Sotsiaalmaks sisaldab ka sissemakseid riigi pensionifondi. Ettevõttel puudub juriidiline või faktiline kohustus teha sotsiaalmaksule lisanduvalt pensioni- või muid sarnaseid makseid.

2.10 Aktsiapõhised maksed

Ettevõtet kontrolliv omanik AS LHV Group on kehtestanud aktsiapõhistel maksetel põhineva optsiooniprogrammi, mille järgi kontrolliv omanik tasub oma grupi ettevõtete töötajatele nende teenuste eest, väljastades optsioone AS LHV Group aktsiate omandamiseks. Väljastatud optsioonide õiglane väärtus kajastatakse optsiooniprogrammi kehtivuse jooksul ettevõtte tööjõukuluna ning omakapitali (jaotamata kasumi) suurenemisena. Kulude kogusumma on määratletud optsioonide õiglase väärtuse alusel optsioonide väljastamise hetkel. Optsioonide õiglane väärtus on leitud:

- arvestades optsiooni hinda mõjutavaid turutingimusi (näiteks AS LHV Group aktsiahinda);
- jättes välja aktsiate üleandmise eelduseks olevad tegevustulemustega seotud eesmärkide ja turuga mitteseotud tingimuste mõju nagu näiteks ettevõtte kasumlikkus ja kasvueesmärgid ning

töötaja töötamine ettevõttes üle teatud ajaperioodi.

Iga aruandeperioodi lõpus hindab ettevõtte, kui palju optsioone kuulub tõenäoliselt realiseerimisele tulenevalt optsioonide väljastamise tingimustest. Algsete hinnangute muutuse mõjud kajastatakse kasumiaruandes ning vastukandena omakapitalis.

Kui optsioonid realiseeritakse, emiteerib AS LHV Group uusi aktsiaid. Vastavalt optsioonide väljastamise tingimustele ei kaasne optsioonide realiseerimisel peale 3 aastat sotsiaalmaksu kulu.

2.11 Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Finantsseisundi aruandes kajastatakse eraldisena enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevaid kohustusi, millel on kas seaduslik või lepinguline alus või mis tulenevad ettevõtte senisest tegevuspraktikast (seaduslik või tõlgenduslik), mis nõuavad ressurssidest loobumist, mille realiseerumine on tõenäoline (on rohkem tõenäoline kui mitte, et vahendite väljavool on vajalik kohustuse rahuldamiseks) ja mille summa suurus on võimalik usaldusväärselt mõõta, kuid mille realiseerimise aeg või summa ei ole täpselt teada. Eraldiste kajastamisel finantsseisundi aruandes lähtutakse juhtkonna hinnangust eraldiste täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse finantsseisundi aruandes summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustuse rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolele. Muud võimalikud või eksisteerivad tingimuslikud kohustused, mille realiseerumine on vähem tõenäoline kui mitterealiseerumine või millega kaasnevate kulutuste suurus ei ole võimalik piisava

usaldusväärseusega hinnata, on avalikustatud aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena.

Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustusi, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

2.12 Pika- ja lühiajaliste varade ja kohustuste eristamine

Varad, milledest tulenevate hüvede realiseerumist ettevõtte jaoks on oodata 12 kuu jooksul, kajastatakse lühiajalise varana. Varad, millede puhul osaline hüvede realiseerumine toimub peale 12 kuu möödumist bilansipäevast, kajastatakse pikaajalisena selles osas, mille realiseerumist on oodata pärast 12 kuulise perioodi möödumist.

Kohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast või ettevõttel pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva. Laenukohustusi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena.

2.13 Tulud ja kulud

Intressitulu ja intressikulu on kajastatud kasumiaruandes finantsvarade ja -kohustuse osas, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivse intressimäära meetodit.

Efektiivse intressimäära meetod on finantsvara bilansilise brutojääkmaksumuse või finantskohustuse korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamise ja intressitulu või intressikulu vastavale

perioodile jaotamise meetod. Efektiivne intressimäär on määr, millega diskonteeritakse hinnangulised tulevased maksed või laekumised finantsinstrumendi eeldatava kehtivusaja jooksul täpselt finantsinstrumendi bilansilise jääkmaksumusse. Tulevaste maksete arvutamisel hinnatakse kõiki rahavooge arvestades lepingulisi tingimusi (näiteks ettemakseid). Efektiivse intressimäära arvutamine hõlmab tasusid, mis on efektiivse intressimäära olemuslikeks komponentideks. Samas ei võeta arvesse tulevasi krediidikahjumeid.

Kui finantsvaral esineb hiljem väärtuse languse tunnuseid, siis kajastatakse intressitulu rakendades efektiivset intressimäära korrigeeritud soetusmaksumuse suhtes, s.o. brutojääkmaksumust vähendatakse allahindluse võrra. Kui finantsvara osas esineb väärtuse languse tunnuseid esmasel arvelevõtmisel, siis arvestatakse oodatavad krediidikahjumid hinnangulistesse rahavoogudesse korrigeeritud efektiivse intressimäära arvutamiseks, mida seejärel rakendatakse intressitulu kajastamiseks.

Teenustasutulud

Teenustasutulude all kajastatakse müügitulu lepingutest klientidega. See ei rakendu müügitulule rendilepingutest ja finantsinstrumentidest või teistest lepingulistest kohustustest, mis on IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ rakendusallas.

Tasud, mida võetakse arvesse korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsinstrumendi efektiivse intressimäära arvutamisel, näiteks laenu lepingutasud, jaotatakse instrumendi eeldatava tähtaja peale rakendades efektiivse intressimäära meetodit ja kajastatakse real „Neto intressitulu“.

Teenustasutulu kajastatakse vastavalt sellele, kuidas klientidele lubatud teenust osutatakse, ja

summas, mis peegeldab tasu, mida LHV loodab, et tal on õigus saada nende teenuste osutamise eest. Teenustasutulud kajastatakse lineaarselt kogu teenuse osutamise perioodi jooksul, kui klient samaaegselt saab ja tarbib Ettevõtte tegevusest tulenevaid eeliseid. Muutuvtasu kajastatakse ainult sellises ulatuses, mille osas juhtkonna otsuse alusel on väga tõenäoline, et tagasipööramist ei toimu. Kulud, mis on otseselt seotud teenustasutulude genereerimisega, kajastatakse kui teenustasukulud.

2.14 Varade ja kohustuste saldeerimine

Finantsvarade ja –kohustuste vahel tehakse netoarvestusi ja netosumma kajastatakse finantsseisundi aruandes ainult juhul, kui selleks eksisteerib juriidiline õigus ning on kavas nimetatud summad realiseerida netobaasil või samaaegselt. Ettevõtte ei ole aruandeaastal saldeerimist kasutanud.

2.15 Rendarvestus – LHV Finance kui rentnik

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised materiaalse põhivara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina. Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna. LHV Finance tasub kontoriruumide kasutusrendi eest igakuiselt, kuid rendileping on emattevõtte AS LHV Pank nimel. Tulenevalt sellest, ei kohandu LHV Finance pikaajalised mittekatkestatavad rendiperioodid vastavalt IFRS 16 „Rendilepingud“ standardile ning kontoriruumide kasutusrente kajastatakse lühiajaliste rentidena. Rendikulud

kajastatakse kasumiaruande real „Administratiiv- ja muud tegevuskulud“.

2.16 Ettevõtte tulumaks

Eesti äriühingud ei maksa tulumaksu teenitud kasumilt. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Ettevõtte tulumaksumäär on 20/80 väljamakse netosummalt. Alates 2019. aastast rakendatakse madalamat maksumäära 14/86 regulaarsetele dividendiväljamaksetele ulatuses, mis on väiksem või võrdne kolme eelneva aasta keskmise maksustatud dividendiga. 2018. a on esimene arvesse võetav aasta kolme aasta keskmise maksustatud kasumi arvestamisel. Tulumaksukohustus ja tulumaksukulu dividendidelt kajastatakse dividendide väljakuulutamise hetkel. Tulumaks kuulub tasumisele väljamakse tegemise kuule järgneva kuu 10ndaks kuupäevaks.

2.17 Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule moodustatakse kohustuslik reservkapital iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

Lisa 3 Riskide juhtimine

Risk on defineeritud kui võimalik negatiivne kõrvalekalle oodatavast majandustulemusest. Riskijuhtimise eesmärgiks on identifitseerida, mõõta ja hinnata, juhtida ja kontrollida kõiki ASi LHV Finance tegevusega seotud riske. Laiemas plaanis on riskijuhtimise eesmärgiks ettevõtte väärtuse suurendamine kahjude minimiseerimise ning tulemuste volatiilsuse vähendamise kaudu. Riskijuhtimist koordineerib emaettevõtte AS LHV Pank riskijuhtimise üksus. Riskide identifitseerimise, mõõtmise, raporteerimise ja kontrolli põhimõtted on kehtestatud nii AS-i LHV Pank kui ka AS-i LHV Finance nõukogu poolt. Riskijuhtimine baseerub LHV-s tugeval riskikultuuril ning on üles ehitatud kolme kaitseliini põhimõttel, kus esimene kaitseliin e. ärivaldkonnad on vastutavad riskide võtmise ning igapäevase juhtimise eest. Teine kaitseliin e. riskijuhtimise valdkond on vastutav riskijuhtimise meetodikate väljatöötamise ning riskide raporteerimise eest. Kolmas kaitseliin e. siseaudit teostab sõltumatut järelvalvet kogu organisatsioonile. Riskijuhtimise põhimõtted, nõuded ning vastutusvaldkonnad on kirjeldatud siseeeskirjades.

Olulisemateks riskideks peab ettevõtte krediidiriski, likviidsusriski, intressimäära riski ja operatsiooniriski. Riskide detailne kirjeldus ja hindamine on esitatud raamatupidamise aastaaruandes allpool.

3.1 Krediidirisk

Krediidirisk kajastab potentsiaalset kahju, mis tuleneb vastaspoole suutmatusest täita õigeaegselt endale võetud kohustusi ettevõtte ees. Krediidirisk tuleneb rahast ja raha ekvivalentidest ja kõige rohkem klientidele laenu andmisest, sealhulgas laekumata laenudest ja muudest nõuetest. Krediidiriski alandamiseks analüüsib ettevõtte nii klientide kui ka äripartnerite majandustegevust ja finantsseisu. Pärast laenu väljastamist jälgitakse regulaarselt kliendi maksevõimet.

3.1.1 Krediidiriskide jaotus

Ettevõtte jaotab krediidiriski kandvad finantsvarad järgnevasse olulisematesse kategooriasse:

- raha ja raha ekvivalendid;
- laenuõuded klientidele (lisa 5)
- valmisolekulaenud (lisa 13)

Maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon	31.12.2019	31.12.2018
Nõuded pankadele ja investimisühingutele	0	5
Laenuõuded klientidele (lisa 5)	65 299	51 245
Muud nõuded ja varad	87	63
Varad kokku	65 386	51 313
Bilansivälised kohustused (lisa 13)	29 469	22 337
Kokku maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon	94 855	73 650

a) Raha ja raha ekvivalendid

Krediidiriskile avatud positsioon rahast ja raha ekvivalentidest pankades kannab oma olemuselt juhtkonna hinnangul madalat krediidiriski. ASi LHV Finance rahalised vahendid tagab emaettevõtte AS

LHV Pank läbi avatud krediidi (reiting Baa1).

Juhatus on hinnanud, et krediidiasutuste oodatavad krediidikahjumid on ebaolulised arvestades vastaspoole tugevaid reitinguid, finantsseisundit ja lähiaja majanduslikku väljavaadet, sest ettevõtte

omab vastaspoolte juures ainult väga likviidseid positsioone.

b) Laenunõuded klientidele

Ettevõtte pakub tarbimislaene ja järelmaksu. Maksimaalne laenusumma on kuni 20 000 eurot, eraisikutele väljastame järelmaksu kuni 15 000 eurot ja juriidilistele isikutele kuni 20 000 eurot. Järelmaksu pakutakse kaubanduspartnerite kaudu. Kliendi krediitkäitumise hindamiseks kasutatakse skooringuid, mis antakse kliendile taotluse sisseandmisel ja selle olemasolu on üheks kriteeriumiks krediidi väljastamisel.

Vastavalt sõlmitud lepingutele müüakse suurem osa tarbimislaenudest ja järelmaksudest, kui laenu on ületanud tähtaja vähemalt 79 päeva.

Pärast esmast arvelevõtmist monitooritakse laenuvõtja maksekäitumist perioodiliselt, et konstrueerida käitumuslik skoor. Igasugune informatsioon laenuvõtja kohta, mis võib mõjutada laenuvõtja maksekäitumist (nt töötus ja varasemad seadusrikkumised) inkorporeeritakse samuti antavasse skoori, mis lisatakse PD arvestusse.

c) Valmisolekulaenu

Valmisolekulaenu krediitrisi hindamisel lähtutakse samadest printsiipidest, mis on kehtestatud järelmaksu ning väikelaenu tingimustel antud laenudele.

d) Muud nõuded ja varad

31. detsember 2019 seisuga on laekumata nõudeid summas 20 tuhat eurot ning muid ettemakstud kulusid summas 29 tuhat eurot, varasemate aastate jooksul ei ole ettevõtte muid nõudeid maha kandnud.

3.1.2 Oodatava krediitkahjumi mõõtmine

IFRS 9 kehtestab kolme-faasilise mudeli väärtuse languse määramiseks vastavalt krediitkvaliteedi muutusele peale esmast arvelevõtmist:

Finantsinstrument, mis ei ole esmasel kajastamisel krediitkahjumiga, klassifitseeritakse Faasi 1 ning jälgitakse pidevalt ettevõtte poolt.

Kui on toimunud oluline krediitrisi suurenemine (SICR) alates esmasest arvelevõtmisest, klassifitseeritakse finantsinstrument Faasi 2, aga ei loeta veel allahinnatuks. Lisainformatsioon, kuidas Ettevõtte hindab krediitrisi olulist suurenemist on toodud lisa 3.1.2.1.

Juhul kui finantsinstrument on krediitkahjumiga, liigitatakse see Faas 3. Lisainformatsiooni saamiseks, kuidas Ettevõtte defineerib krediitkahjumi ja maksejõuetuse, vaata lisa 3.1.2.2. Faas 1 olevate finantsinstrumentide ECL-i mõõdetakse summas, mis on võrdne 12-kuulise osaga kogu oodatava eluea krediitkahjumist. Faasi 2 ja 3 kuuluvate instrumentide puhul arvutatakse ECL kogu nende eluea jooksul oodatava krediitkahjumi põhjal. Lisainformatsiooni saamiseks sisendite, eelduste ja hinnangutehnika kohta ECL-i arvutamisel vaata lisa 3.1.2.3.

Peamine idee ECL-i mõõtmisel IFRS 9 järgi on see, et see peab sisaldama tulevikku suunatud informatsiooni. Lisa 3.1.2.4 sisaldab informatsiooni selle kohta, kuidas ettevõtte on selle lisanud ECL-i mudelisse.

Krediitkahjumiga soetatud finantsvarade puhul arvutatakse ECL kogu eluea jooksul oodatava krediitkahjumi põhjal ja kuuluvad Faasi 3.

Alljärgnev joonis võtab kokku allahindlusvajaduse vastavalt IFRS-le 9 (v.a krediitkahjumiga soetataud või väljastatud finantsvarad):

Krediitkvaliteedi muutus peale esmast kajastamist		
1. faas	2. faas	3. faas
(Esmase kajastamine)	(Krediidiriski oluline suurenemine peale esmast kajastamist)	(Allahinnatud vara)
12 kuu oodatavad krediitkahjumid	Eluaegsed oodatavad laenukahjumid	Eluaegsed oodatavad laenukahjumid

Järgnevalt käsitletakse Ettevõtte poolt standardi nõuete täitmisel vastu võetud peamiseid hinnanguid ja eelduseid.

3.1.2.1 Oluline krediidiriski suurenemine

Ettevõtte hinnangul on finantsinstrumendi krediidirisk oluliselt suurenenud, kui on täidetud üks või mitu järgnevalt välja toodud kvantitatiivsest, kvalitatiivsest või *backstop* kriteeriumitest:

Kvantitatiivne kriteerium

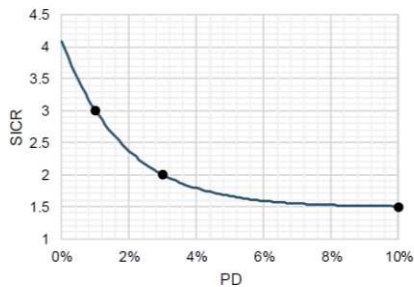
Uus portfelli – alates 1. jaanuarist 2018 sõlmitud lepingud

Eluea PD esmasel arvelevõtmisel	Eluea PD suurenemine aruandekuupäeva seisuga, mida hinnatakse oluliseks
X%	≥100 bps
ja	Kehtiv eluea PD/Esialgne eluea PD > $1.4885 + \exp(0,9549 - 54,173 * \text{Esialgne eluea PD})$

Valemi illustreerimiseks on toodud SICR graafikuköver allpool. Lisaks kõverale peab PD suurenemine olema vähemalt 100 bps.

Kvantitatiivset kriteeriumit rakendatakse kõigile krediitilepingutele, mis on sõlmitud 2018. aastal, ja jaelaenude portfelliile ning mille puhul kasutatakse reitingupõhist eluea maksejõuetuse tõenäosust.

Järelejäänud Eluea PD aruandekuupäeval on suurenenud võrreldes esialgse Eluea PD oodatud aruandekuupäeva jääkväärtusega, kui ületab alljärgnevas tabelis toodud piirmäärasid:

SICR kõver: Esialgse PD ja olulisuse piirmäära suhe (PD kasv kordades) olulise maksejõuetuse riski suurenemise identifitseerimiseks.

Illustreerimaks eelnevalt välja toodud piirmäära rakendamist, võtame näiteks 13. veebruaril 2018 sõlmitud 3-aastase jaelaenu lepingu, millel oli esmasel arvelevõtmisel eluea PD 3,36% ja oodatav eluea PD kümme kuud hiljem aruandekuupäeval 2,76%. Kui aruandekuupäeval on tegelik eluea PD 8,86%, siis ületab see oodatava PD, mis oli 2,76% üle piirmäära. Seetõttu on toimunud krediidiriski oluline suurenemine.

Kvalitatiivne kriteerium

Kvalitatiivset kriteeriumit rakendatakse SICR arvutamisel ajaloolisele jaelaenude portfelli puhul, mille lepingud on sõlmitud enne 2018. aastat. Uue portfelli puhul on kvalitatiivset kriteeriumit rakendatud PD arvutustes ja sisaldudes seeläbi SICR arvutustes eluea PD kaudu.

Ajaloolise portfelli lühikeste tähtaegade tõttu (1,75 aastat) ei peetud mõistlikuks prognoosida esialgset eluea PD-d lepingutele, mis on sõlmitud enne 1. detsembrit 2017, mistõttu kasutati ajaloolise portfelli esialgse PD asemel taotluse PD-d või reitingu PD-d.

Jaelaenude ajalooline portfell – eralaenulepingud, mis on sõlmitud enne 1. jaanuari 2018

Krediidiriski oluline suurenemine on toimunud juhul, kui laenusaaaja vastab ühele või mitmele alljärgnevalt toodud tingimusele:

- Aruandekuupäeval on leping üle tähtaja rohkem kui 30 päeva ja summas üle 10 euro.
- Leping on viimase 12 kuu jooksul olnud korduvalt üle tähtaja rohkem kui 30 päeva ja summas üle 10 euro.
- Kliendil on olnud rohkem kui üks maksejõuetus või maksuvõlg viimase 12 kuu jooksul.

SICR hinnang sisaldab muuhulgas tulevikku vaatavat informatsiooni (vt lisainformatsiooni lisas 3.1.2.4) ja arvestus toimub kvartalipõhiselt. SICR-i leidmiseks kasutatavaid kriteeriume monitoorib ja nende asjakohasust vaatab perioodiliselt üle krediidiriski meeskonna sõltumatu liige.

Backstop

Backstop ehk kõige viimast hetke rakendatakse juhul, kui laenusaaaja lepingujärgsed maksed on üle tähtaja rohkem kui 30 päeva, misjärel on finantsinstrumendi puhul tegemist krediidiriski olulise suurenemisega.

Ettevõtte on seisuga 31. detsember 2018 kasutanud madala krediidiriski erandit rahale ja nostrokontodele, mis täidavad likviidsusportfelli kriteeriumit.

Järgnevad tabelid näitavad mõju ECL-i allahindlusele seisuga 31. detsember 2019, kui

muuta SICR arvutustes PD piirmäärasid. ECL suurenemine (positiivsed summad) kajastab

suurenenud allahindlusvajadust, mis oleks vaja vastavalt sellele kajastada.

Laenutoode	+10% SICR	-10% SICR
2019	muutus	muutus
Tarbimislaenud	-4	5
Järelmaks	0	0

Laenutoode	+10% SICR	-10% SICR
2018	muutus	muutus
Tarbimislaenud	-3	3
Järelmaks	0	0

Laenutoode	SICR 0,5%	SICR 1,5%
2018	piirmääraga	piirmääraga
Tarbimislaenud	0	0
Järelmaks	0	0

Laenutoode	SICR 0,5%	SICR 1,5%
2019	piirmääraga	piirmääraga
Tarbimislaenud	0	0
Järelmaks	0	0

Nagu ülaltoodud tabelitest nähtub, on SICR-i muutmisel +/- 10% võrra või SICR piirmäära muutmisel 100 bp-lt 50 bp-le või 150 bp-le piiratud mõju Ettevõtte oodatavale krediidikahjumile.

3.1.2.2 Maksejõuetuse definitsioon ja krediidikahjumiga varad

Ettevõtte defineerib finantsvara maksejõuetuna, olles täielikult kooskõlas krediidikahjumi mõistega, juhul kui see vastab ühele või mitmele allpool kirjeldatud kriteeriumile:

Kvantitatiivne kriteerium

Laenusaaaja on lepinguliste maksetega rohkem kui 90 päeva ja 10 eurot üle tähtaja. Lävi 10 eurot on pandud paika võlahalduse protseduuridega, sellest summast algab võla sissenõudmine ning tegemist on olulisuse lävega maksejõuetuks tunnistamisel.

Kvalitatiivne kriteerium

Laenusaja täidab ebatõenäolise maksja kriteeriume, mis viitab, et laenusaja on tõsistes finantsraskustes. Järgnevalt on välja toodud indikaatorid, mis viitavad sellele, et klient ei tasu võlgnevust täies ulatuses.

- Lepingule on määratud mitteteenindav staatus
- Krediidikvaliteedi langemise tõttu on tehtud spetsiifilised krediidikorrigeerimised
- Krediidikohustuse müük majandusliku kahjumiga üle 5%
- Lepingule on rakendatud vältimatud restruktureerimise tegevused, mille tulemusena on finantskohustused vähenenud rohkem kui 1%
- Laenusaja pankrott on muutunud tõenäoliseks või on alustatud pankrotimenetlust
- Kliendi rahavoo seis ei võimalda teenindada osamakseid
- Ettevõtte on sisse nõudnud tagatise, sealhulgas realiseerinud garantii

Ülaltoodud kriteeriumeid on rakendatud kõikidele ettevõtte finantsinstrumentidele ja vastavad maksejõuetuse definitsiooniga sisemise krediidiriski juhtimisel. Maksejõuetuse definitsiooni on läbivalt kasutatud ettevõtte oodatava krediidikahjumi mudeldamisel leidmaks maksejõuetuse tõenäosus (PD), laenu suurus maksejõuetuse hetkel (EAD) ja kahjumäär maksejõuetuse korral (LGD).

Maksejõuetuse staatuses hulgiklientide puhul kasutatakse kliendipõhist lähenemist, jaeportfelli puhul lepingupõhist lähenemist.

Kui instrument ei vasta katseaja jooksul ühelegi maksejõuetuse kriteeriumile, siis ei ole instrument enam maksejõuetuse staatuses. Katseaja periood sõltub maksejõuetuse põhjustest. Lühimat katseaega 3 kuud rakendatakse kvantitatiivset kriteeriumit täitnud lepingutele alates sellest hetkest, kui seda kriteeriumi enam ei täideta.

Laenud, mis on seotud vältimatute restruktureerimise tegevustega, loetakse täiendavat tähelepanu vajavateks maksejõuetuse staatusest ümberklassifitseerimiseks, kuna võlas päevade arvestus toimub modifitseeritud maksegraafiku alusel ning laen ei saa olla restruktureeritud selleks hetkeks kui see on täielikult tagasi makstud. Seetõttu on selliste laenude katseaeg vähemalt üks aasta alates viimasest toimunud järgmistest sündmustest:

- Restruktureerimise meetmete pikendamishetkest;
- Maksejõuetusena kajastamise hetkest;
- Maksepuhkuse lõppemise periood restruktureerimise kokkuleppes.

3.1.2.3 ECL mõõtmine – sisendite, eelduste ja hindamis-meetodite selgitused

ECL mudeli eesmärgiks on arvutada 12 kuu ja eluea oodatav krediidikahjum järgmistel tingimustel:

- on sõltumatu ehk ei sisalda endas konservatiivsust ega optimismi ;
- väärtus on kaalutud tõenäosusega vastavalt kolmele allahindamise stsenaariumile (baas-, optimistlik ja pessimistlik stsenaarium)
- kajastab raha ajaväärtust

- kasutab mõistlikku ja toetavat informatsiooni minevikusündmustest, praegustest tingimustest ning prognoosidest majandustingimuste kohta.

Ettevõtte ECL mudel järgib laiemalt aktsepteeritud marginaalkahjumite summa lähenemist, kus ECL arvutatakse marginaalkahjumite summana, mis ilmnevad igas ajaperioodis (kuus) aruandekuupäevast alates. Marginaalkahjumid tulenevad individuaalsetest riskiparameetritest (PD, LGD, EAD), mis prognoosivad laenujääke ja kahjumeid maksejõuetuse puhul ning iga perioodi maksejõuetuse tõenäosust (maksejõuetuse tõenäosus ajaperioodil X tingimusel, et laenujääk on kehtiv ajaperioodil X).

ECL arvutused põhinevad järgmisel neljal komponendil:

Matemaatiliselt, ECL summa prognoositavatele ajaperioodile T (12 kuud või ealuea, sõltvalt kas 12 kuu või eluea hinnang on vajalik) väljendatakse alljärgnevalt :

$$ECL_T = \sum_{t=1}^T PD_t * LGD_t * EAD_t * d_t$$

Kus:

$t = 0, \dots, T$ – ühe kuuline periood prognoositava ajaperioodi T ulatuses; 12 kuu ECL hinnangu puhul, $T = 12$ kuud; eluea ECL hinnangu puhul, $T =$ laenu oodatav eluiga;

PD_t – marginaal PD kuu t puhul;

LGD_t – oodatav LGD kuu t puhul;

EAD_t – laenusumma, sh oodatavat valmisolekulaenude kasutamised, kuu t puhul;

d_t – diskontomäär kuu t puhul.

Diskonteerimistegur kujutab endast finantsinstrumendi efektiivset intressimäära (EIR) või selle ligikaudset väärtust.

Arvutuste loogika illustreerimiseks on allolevas tabelis näha lihtsustatud näidet. Tähele tuleb panna,

Maksejõuetuse tõenäosus (PD) on hinnang, kui suure tõenäosusega kindlaksmääratud aja jooksul instrument muutub maksejõuetuks.

Laenu suurus maksejõuetuse hetkel (EAD) on hinnang tulevikus maksejõuetuse tekkimise hetkel kehtivale eeldatavale laenusummale, mis võtab arvesse aruandekuupäevale järgnevad oodatavad muutused, sh põhiosa ja intressi tagasimaksed ning valmisolekulaenude kasutamist.

Kahjumäär maksejõuetuse korral (LGD) on hinnang maksejõuetusest tingitud kahjule. See põhineb saadaolevate lepinguliste rahavoogude ja LHV oodatavate rahavoogude vahele (sh tagatistest saadud rahavoogudele). LGD kajastatakse protsendina EAD-st.

Diskontomäära kasutatakse oodatava kahjumi diskonteerimiseks nüüdisväärtusele aruandekuupäeva seisuga.

et selle näite puhul tagatud laenude kohta tuleneb LGD otseselt tagatiste väärtusest ning lihtsustuse mõttes on tagatise õiglane väärtus ajas konstantne. Kuid ECL mudel võtab läbi erinevate stsenaariumite

arvesse võimalikku tagatise õiglase väärtuse muutust ajas.

	31.01.2019	28.02.2019	31.03.2019	30.04.2019	31.05.2019	30.06.2019	31.07.2019	31.08.2019	30.09.2019
(1) Avatud positsioon (EAD)	4000	3500	3000	2500	2000	1500	1000	500	0
(2) Marginaalne PD	0,4%	0,38%	0,36%	0,34%	0,32%	0,3%	0,28%	0,26%	0,24%
(3) Tagatise väärtus	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
(4) Võimalik kahjum [Max (0;1-3)]	2000	1500	1000	500	0	0	0	0	0
(5) Oodatav marginaalne kahjum [2*4]	8,0	5,7	3,6	1,7	0	0	0	0	0
(6) Oodatav marginaalne kahjum, diskonteeritud	7,97	5,65	3,56	1,67	0	0	0	0	0
Eluea oodatav krediidikahjum 31.12.2018 [Summa(6)]	18,85								

Märkus. Diskonteerimine on tehtud eeldusel, et aruandeperioodi lõpp on 31. detsember 2018 ja diskontomäär on 5%.

Maksejõuetutele laenudele arvutatakse ECL järgmiselt:

$$ECL_T = \sum_{t=1}^T LGD_t * Exposure_t * d_t$$

Iga riskidimensioon (PD, LGD, EAD) on kaetud sisemiselt arendatud skoorimudelitega. Need mudelid on arendatud äri- ja krediidiuhtimise eesmärgil. Kokkuvõttes on ECL mudeli eesmärk

muuta juba olemasolevate riskiparameetrite väärtused tulevikku suunatud PiT hinnanguteks ja kasutada neid oodatava krediidikahjumi arvutamisel.

IFRS 9 parameetrid

Maksejõuetuse definiitsioon

- 90 päeva üle tähtaja
- Ebatõenäoliselt makstav ilma Panga poolt teiste ressursside kasutamist, nagu näiteks tagatiste realiseerimine

PD

- 12 kuu PD; eluea PD disagregeeritud täpsemateks marginaal PD tõenäosusteks alam-perioodidele
- Tulevikku vaatav PiT hinnang, mis peegeldab praegust ja tulevast majandustingimusi ja erinevaid võimalikke tulemusi tulevikus
- Ei ole rakendatud regulatiivseid piirmäärasid või ülemäärast konservatiivsust

LGD

- Neutraalsed PiT prognoosid
- Võtab arvesse praeguseid ja tulevase majandustingimusi ja erinevaid võimalikke tulemusi tulevikus
- Sissenõutud maksed on diskonteeritud kasutades diskontomäärana efektiivset intressimäära
- Ei ole rakendatud regulatiivseid piirmäärasid või ülemäärast konservatiivsust

CCF/EAD

- Peegeldab oodatavaid laenujäägi muutuseid laenu eluea jooksul (sh laenugraafiku järgsed maksed ja ettemaksed)

ECL

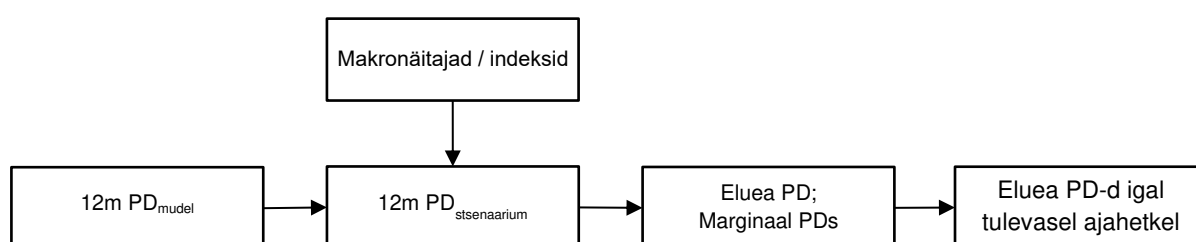
- Rahavoo puudujäägi nüüdiseväärtus (PV). Faas 1: 12 kuu PD. Faas 2: eluea PD. Faas 3: PD = 100%

Järgnevates peatükkides on välja toodud, kuidas on olemasolevaid mudeleid kasutatud ECL-i arvutamisel. Samuti on detailsemalt lahti seletatud iga riskidimensioon.

3.1.2.3.1 Reitingu- ja skooriumudelitest tuleneva PD lisamine ECL mudelisse

IFRS 9 oodatava krediitkahjumi arvutamiseks on vajalikud tulevikku vaatav 12 kuu ja eluea PiT näitajad ning marginaal PD, mitte ajalooline või pikaajaline keskmine 12 kuu PD (mudeli PD).

Mudeli PD (PDmudel) teisendamine toimub allolevalt:

Kõigepealt, mudeli PD rekaliibreeritakse tulevikku vaatavaks 12 kuu PiT hinnanguks vastavalt defineeritud makrostsenaariumile (12m PD stsenaarium). Kalibreerimise aluseks on valitud makronäitajad, mis on teisendatud indeksiteks.

Järgmisena konverteeritakse 12 kuu PiT hinnang eluea PD-ks ja marginaal PD-ks. Selleks kasutatakse segmendipõhist standardset maksejõuetuse kõverat, mis annab oodatava maksejõuetuse ajastuse järelejäänud eluea jooksul.

Viimasena arvutatakse eluea PD-d laenu igale tulevasele ajahetkele kuni oodatava eluea lõpuni.

3.1.2.3.2 LGD lisamine põhimudelitest ECL mudelisse

LGD puhul erineb LGD põhimudeli kasutamine sellest, kas tegemist on tagatud või tagamata laenupositsiooniga.

Kuna IFRS 9 parameeter peab arvesse võtma oodatava laenusumma vähenemist aja jooksul, siis tagatud laenude tagatud osa puhul arvutatakse LGD otse vastava tagatise hinnangulise kiirrealiseerimisväärtuse põhjal.

LGD aluseks olnud LGD mudelist lisatakse ECL arvutusse tagamata laenupositsioonide ja tagatud laenupositsioonide tagamata osa.

Järgmisena lisatakse makromajanduslikud stsenaariumid nii tagatud kui tagamata LGD näitajatesse nagu on ette nähtud vastavas allahindlus-stsenaariumis.

3.1.2.3.3 CCF hinnangute lisamine põhimudelitest ECL mudelisse

Sisemine CCF hinnang lisatakse otse ECL mudelisse ja kasutatakse EAD arvutamisel. Edasisi korrigeerimisi ei ole vaja teha, sest sisemine hinnang ei sisalda liigset konservatiivsust ega läbi-tsükli (through the cycle, TtC) või languse korrigeerimisi.

Matemaatiliselt:

$$ECL = p_{baas} * ECL_{baas} + p_{pos} * ECL_{pos} + p_{neg} * ECL_{neg}$$

Kus:

p_{baas} , p_{pos} , p_{neg} – vastavalt baas-, positiivse ja negatiivse stsenaariumi tõenäosused;
 ECL_{baas} , ECL_{pos} , ECL_{neg} – oodatav krediidi-kahjumi summa, mis on arvutatud iga stsenaariumi kohta

ECL tuletatakse iga stsenaariumi korral üldisest valemist kasutades stsenaariumipõhist riskiparameetri väärtust.

Tõenäosusega kaalutud eluea PD hinnang krediidiriski olulise suurenemise arvutamiseks arvutatakse samamoodi:

$$PD = p_{baas} * PD_{baas} + p_{pos} * PD_{pos} + p_{neg} * PD_{neg}$$

Kus:

PD_{baas} , PD_{pos} , PD_{neg} – eluea PD hinnang vastavalt igale stsenaariumile.

3.1.2.4.1 Valitud näitajad eraisikute laenuportfellis

Eralaenude portfelli jaoks valitud makronäitajad ja nende olulisuse osakaal on toodud järgnevas tabelis:

	Hüpoteeklaen	Tarbilislaenu, fikseeritud määraga	Tarbilislaenu, muutuva määraga (kaasaarvatud liising)
Palga kasv, %	17%	22%	18%
Töötuse määr, %	33%	44%	36%
Eluaseme hinnaindeksi kasv, %	8%	0%	0%
Inflatsiooni määr, %	8%	11%	9%
6 kuu Euribor	17%	0%	18%
Panga laenumarginalid	17%	22%	18%
KOKKU	100%	100%	100%

Märkus. Iga indikaatori suhteline olulisus on arvutatud vastavalt indikaatori kaalule

Majandusnäitajate eeldused

Makromajanduslikud stsenaariumid (prognoosid) ja selle näitajad töötatakse läbi vähemalt kord aastas krediidi juhtimise osakonnas, kus konsulteeritakse ka ekspertidega riskikontrolli, äri- ja finantsosakonnast ning väliste ekspertidega.

Markomajanduslikku arengut monitooritakse kvartaalselt, kui vastavad andmed avalikustatakse. Prognoose uuendatakse jooksvalt, et tagada

õigeaegselt uue tulevikku vaatava informatsiooni lisamine ECL hinnangusse.

Välja töötatud allahindlus-stsenaariumid ja olulised uuendused stsenaariumitele kinnitatakse riski ja kapitali komitees.

Kõige olulisemad eeldused aruandlusperioodi lõpu ECL-i hinnangu arvutamiseks 31. detsember 2019 seisuga on välja toodud allolevas tabelis. Kõikide portfelli kohta kasutati stsenaariume "baas", "positiivne" ja "negatiivne".

Seisuga 31.12.2019	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
Üldised makromajanduslikud näitajad	2020E	2021E	2020E	2021E	2020E	2021E
Tegelik SKP kasv, %	2,2%	2,6%	0,2%	0,6%	2,7%	3,1%
Majapidamiste tarbimine, %	3,6%	2,8%	1,6%	0,8%	4,1%	3,3%
Valitsemissektori tarbimine, %	0,1%	-0,2%	-2,0%	-2,2%	0,6%	0,3%
Kapitali kogumahutus põhivarasse, %	0,6%	2,7%	-1,5%	0,7%	1,1%	3,2%
Toodete ja teenuste eksport, %	1,6%	3,1%	-0,4%	1,1%	2,1%	3,6%
Toodete ja teenuste import, %	2,1%	3,1%	0,1%	1,1%	2,6%	3,6%
Nominaal SKP, mln eurot	29 472	31 010	27 791	28 111	30 048	31 924
SKP deflaator, % muutus	3,0%	2,6%	1,0%	0,6%	3,5%	3,1%
Tarbijahinna tõus, %	2,1%	2,0%	2,0%	2,0%	2,6%	2,5%
Töötuse määr, %	5,6%	5,9%	7,6%	7,9%	5,1%	5,4%
Tööhõive muutus, %	0,2%	-0,1%	-0,3%	-0,8%	0,7%	0,5%

Netokuupalga tõus, % (nominaal)	5,5%	5,1%	3,4%	3,1%	5,9%	5,6%
Kinnisvarahinna indeksi tõus, %	4,0%	4,1%	-4,8%	-4,4%	5,5%	5,1%
6 kuu Euribor	-0,6%	-0,5%	-0,6%	-0,6%	-0,5%	-0,3%
Pankade laenumarginaalid uutele laenudele	2,3%	2,5%	2,5%	2,7%	2,0%	2,0%

Majanduslike stsenaariumite kaalud seisuga 31. detsember 2019 on järgmised:

Kõikide portfelli kohta kasutati stsenaariume "baas", "positiivne" ja "negatiivne".

Seisuga 31.12.2019	Baas- stsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
Majandusliku stsenaariumi kaal	65%	25%	10%

Kõige olulisemad eeldused ECL-i hindamiseks seisuga 31. detsember 2018 on välja toodud allpool.

Seisuga 31.12.2018	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
Üldised makromajanduslikud näitajad	2019E	2020E	2019E	2020E	2019E	2020E
Tegelik SKP kasv, %	3,0%	2,9%	1,0%	0,9%	4,0%	3,9%
Majapidamiste tarbimine, %	3,9%	3,0%	2,0%	1,0%	4,5%	3,5%
Valitsemissektori tarbimine, %	0,8%	0,7%	0,7%	0,6%	1,2%	1,0%
Kapitali kogumahutus põhivarasse, %	4,4%	4,2%	2,0%	1,9%	8,0%	8,0%
Toodete ja teenuste eksport, %	3,8%	3,8%	0,5%	0,3%	4,3%	4,3%
Toodete ja teenuste import, %	4,0%	3,9%	1,0%	0,7%	4,8%	4,8%
Nominaal SKP, mln eurot	27 051	28 614	26 161	26 919	27 722	29 875
SKP deflaator, % muutus	3,2%	2,8%	2,5%	2,0%	3,9%	3,7%
Tarbimishinna tõus, %	3,0%	2,6%	2,1%	1,7%	3,5%	3,5%
Töötuse määr, %	4,6%	4,5%	5,5%	5,9%	4,5%	4,5%
Tööhõive muutus, %	0,8%	-0,1%	0,0%	-0,3%	1,1%	0,3%
Netokuupalga tõus, % (nominaal)	6,0%	5,2%	3,0%	2,5%	7,5%	6,0%
Kinnisvarahinna indeksi tõus, %	3,4%	3,2%	-4,0%	-4,1%	4,4%	4,2%
6 kuu Euribor	-0,2%	0,2%	-0,2%	0,2%	-0,1%	0,3%
Pankade laenumarginaalid uutele laenudele	2,0%	2,0%	2,3%	2,5%	2,0%	2,0%

Majanduslike stsenaariumite kaalud seisuga 31. detsembril 2019 on järgmised:

Seisuga 31.12.2019	Baas- stsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
Majandusliku stsenaariumi kaal	65%	25%	10%

Majanduslike stsenaariumite kaalud seisuga 31. detsembril 2018 on järgmised:

Seisuga 31.12.2018	Baas- stsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
-----------------------	----------------------	---------------------------	---------------------------

Majandusliku stsenaariumi kaal	65%	25%	10%
--------------------------------------	-----	-----	-----

Arvesse on võetud ka teisi tulevikku suunatud kaalutlusi, mida ülalloodud stsenaariumid ei sisalda (nt regulatiivsed, seadusandlikud või poliitilised

Sensitiivsusanalüüs

Kõige olulisemad eeldused, mis mõjutavad ECL allahindlusi on järgmised:

Jaelaenud

- Töötuse määr
- Palgatõus
- Euribor
- Laenumarginaalid
- SKP

Allpool olev tabel illustreerib positiivse ja negatiivse stsenaariumi kaalude muutuste mõju portfelliga seisuga 31.12.2018 ja 31.12.2019.

(tuhandetes eurodes)	65-5-30	65-15-20
31.12.2019	(baas/pos/neg)	(baas/pos/neg)
Muutus stsenaariumite kaaludes	293	-284

(tuhandetes eurodes)	65-5-30	65-15-20
31.12.2018	(baas/pos/neg)	(baas/pos/neg)
Muutus stsenaariumite kaaludes	265	-265

Allpool on välja toodud ECL-i muutused seisuga 31. detsember 2018 ja 31. detsember 2019, mida mõjutaks võimalik mõistlik muutus mõnes esialgses eelduses kasutatud muutujas (nt mõju ECL-le suurendades töötuse määra X% võrra igas stsenaariumis):

(tuhandetes eurodes)	Kasvu	Vähendamise
31.12.2019	mõju	mõju

Töötuse määr +/-1%	114	-93
Palgatõus +/- 5%	-113	92
Euribor +/-0,5%	17	-11
Pankade laenumarginaalid +/-	159	-167
Tarbijahinna tõus +/-1%	-37	30
Kinnisvarahinna indeks +/- 2%	-4	4

(tuhandetes eurodes)	Kasvu	Vähendamise
31.12.2018	mõju	mõju
Töötuse määr +/-1%	37	-24
Palgatõus +/- 5%	-35	27
Euribor +/-0,5%	1	-1
Pankade laenumarginaalid +/-	62	-50
Tarbijahinna tõus +/-1%	-13	8
Kinnisvarahinna indeks +/- 2%	0	0

3.1.3 Krediidiriski positsioon

3.1.3.1 Maksimaalne krediidiriski positsioon – väärtuse langusele avatud finantsinstrumendid

Alljärgnev tabel sisaldab finantsinstrumentide krediidiriskile avatud positsioonide analüüsi, millele on rakendatud ECL allahindlust. Finantsvarade brutoväärtus kajastab ka ettevõtte maksimaalset avatust krediidiriskile nende varade puhul.

Vaata lähemalt lisa 3.1.2 "Oodatava krediidikahjumi mõõtmine" lisainformatsiooni saamiseks, kuidas mõõdetakse oodatavat krediidikahjumit (ECL) ja kuidas on määratletud ülekirjeldatud kolm faasi.

Tarbimislaenud

PD ja LGD väärtused uuendatakse vähemalt kord aastas uute ajalooliste andmetega, selleks et portfellis säilitada piisavalt ajakohaseid allahindluse tasemeid. Vajadusel kajastatakse finantsseisundi aruandes täiendavad allahindlused. Kui mittetöötavate või ebatöenäoliselt laekuvate laenude sissenõudmise jätkamine ei ole majanduslikult kasulik ega praktiline, hinnatakse laen lootusetuks ja kantakse maha.

Seisuga 31.12.2019 moodustavad grupipõhised allahindlused 1,26% tarbimislaenudest ja nendega seotud intressinõuetest (31.12.2018: 1,7%).

2019					
ECL faasid					
	Faas 1	Faas 2	Faas 3	Soetatud või väljastatud krediidikahjumiga laenud	Kokku
	12 kuu ECL	Eluea ECL	Eluea ECL		
(tuhandetes eurodes)					

Krediidiskaala					
Investeeringisjark	44 373	0	0	0	44 373
Kõrgendatud					
krediidirisk	0	5 076	0	0	5 076
Maksejõuetus	0	0	98	3	101
Bruto jääkväärtus	44 373	5 076	98	3	49 550
Allahindlus	287	276	55	3	621
Bilansiline					
jääkväärtus	44 086	4 800	43	0	48 929

2018					
ECL faasid					
	Faas 1	Faas 2	Faas 3	Soetatud või	Kokku
(tuhandetes eurodes)	12 kuu ECL	Eluea ECL	Eluea ECL	väljastatud krediidikahjumiga laenud	
Krediidiskaala					
Investeeringisjark	29 551	0	0	0	29 551
Kõrgendatud					
krediidirisk	0	4 372	0	0	4 372
Maksejõuetus	0	0	190	0	190
Bruto jääkväärtus	29 551	4 372	190	0	34 113
Allahindlus	213	267	88	0	568
Bilansiline					
jääkväärtus	29 338	4 105	102	0	33 545

Tarbislaenudega seotud bilansivälistes positsioonides kajastati seisuga 31. detsember 2019 allahindlusi summas 0 (2018: 0) tuhat eurot.

Järelmaks

Allahindamine toimub tarbislaenudega samadel põhimõtetel nagu muudel homogeensetel portfellidel. Seisuga 31. detsember 2019 moodustas grupipõhine allahindlusreserv 0,68% järelmaksuportfelist (2018: 0,8%).

2019					
ECL faasid					
	Faas 1	Faas 2	Faas 3	Soetatud või	Kokku
(tuhandetes eurodes)			Eluea ECL	väljastatud	

	12 kuu ECL	Eluea ECL	krediidikahjumiga laenud		
Krediidiskaala					
Investeeringisjark	15 657	0	0	0	15 657
Kõrgendatud krediidirisk	0	797	0	0	797
Maksejõuetus	0	0	27	0	27
Bruto jääkväärtus	15 657	797	27	0	16 481
Allahindlus	64	27	20	0	111
Bilansiline					
jääkväärtus	15 593	770	7	0	16 370

2018					
ECL faasid					
	Faas 1 12 kuu ECL	Faas 2 Eluea ECL	Faas 3 Eluea ECL	Soetatud või väljastatud krediidikahjumiga laenud	Kokku
<i>(tuhandetes eurodes)</i>					
Krediidiskaala					
Investeeringisjark	16 597	0	1	0	16 598
Kõrgendatud krediidirisk	0	1 191	0	0	1 191
Maksejõuetus	0	1	50	0	51
Bruto jääkväärtus	16 597	1 192	51	0	17 840
Allahindlus	55	46	39	0	140
Bilansiline					
jääkväärtus	16 542	1 146	12	0	17 700

3.1.4 Laenude allahindlus

Perioodi laenude allahindlust mõjutavad erinevad faktorid, mis on toodud allpool:

- Faaside 1, 2 ja 3 vahelised liikumised finantsinstrumentide krediidiriski olulise suurenemise (või vähenemise) tõttu või määratakse perioodi jooksul krediidikahju

staatusesse ning järgneb faasi tõus (või langus) 12 kuu ja eluea ECL vahel;

- Täiendavad allahindlised perioodi jooksul väljastatavate uute finantsinstrumentide arvelevõtmisel, nagu ka allahindluse vabastamine perioodi jooksul lõpetatud finantsinstrumentide kajastamisel;

- Regulaarsetest sisendite uuendamisest tingitud PD, EAD ja LGD muutuste mõju ECL-i mõõtmisele;
- Mudelite ja eelduste muutuste mõju ECL-i mõõtmisele;
- Allahindluse tagasipööramine ECLis seoses aja möödumisega, kuna ECLi mõõdetakse nüüdiseväärtuse baasil; ning

- Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul ja allahindluste mahakandmised, mis on seotud perioodi jooksul mahakantud varadega (vt lisa 3.1.5).

Järgnevad tabelid illustreerivad allahindluse muutumist aruandeperioodi jooksul eelpool toodud faktorite tõttu.

	Faas 1	Faas 2	Faas 3		
Tarbimislaenu	12 kuu	Eluea	Eluea	Soetatud	Kokku
(tuhandetes eurodes)	ECL	ECL	ECL	krediidi-	
				kahjumiga	
Allahindlus 1. jaanuar 2019 seisuga	212	267	89	0	568
Kasumiaruande mõjuga liikumised	-63	54	9	0	0
Liikumised:					
Faasist 1 Faasi 2	-61	61	NA	0	0
Faasist 1 Faasi 3	-9	NA	9	0	0
Faasist 2 Faasi 1	7	-7	NA	0	0
Uued väljastatud või soetatud	234	643	10	0	887
PD/LGD/EAD muutused	-25	-24	-5	0	-54
Muudatused mudeli eeldustes ja	7	7	1	0	15
metodoloogias					
Finantsvarade lepinguliste	0	0	0	0	0
rahavoogude modifitseerimised					
Allahindluste tagasipööramine	-75	0	-30	0	-105
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	0	0
Kokku kasumiaruande neto	78	680	-15	0	743
allahindlus perioodi jooksul					
Muud liikumised ilma					
kasumiaruande mõjuta					
Liikumised:					
Faasist 2 Faasi 3	NA	0	0	0	0
Faasist 3 Faasi 2	NA	0	0	0	0
Finantsvarad, mille kajastamine on					
lõpetatud perioodi jooksul	0	0	0	0	0
Mahakandmised	0	-671	-19	0	-690
Allahindlus 31. detsember 2019	290	276	55	0	621
seisuga					

	Faas 1	Faas 2	Faas 3		
Tarbimislaenu	12 kuu	Eluea	Eluea	Soetatud	Kokku
(tuhandetes eurodes)	ECL	ECL	ECL	krediidi-	
				kahjumiga	
Allahindlus 1. jaanuar 2018 seisuga	442	0	0	0	442
Kasumiaruande mõjuga liikumised	-219	133	86	0	0
Liikumised:					

Faasist 1 Faasi 2	-133	133	NA	0	0
Faasist 1 Faasi 3	-86	NA	86	0	0
Faasist 2 Faasi 1	0	0	NA	0	0
Uued väljastatud või soetatud	212	32	1	0	245
PD/LGD/EAD muutused	-223	102	2	0	119
Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	0	0	0	0	0
Finantsvarade lepinguliste rahavoogude modifitseerimised	0	0	0	0	0
Allahindluste tagasipööramine	0	0	0	0	0
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	0	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	-230	267	89	0	126
Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta					
Liikumised:					
Faasist 2 Faasi 3	NA	0	0	0	0
Faasist 3 Faasi 2	NA	0	0	0	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	0	0	0	0	0
Mahakandmised	0	0	0	0	0
Allahindlus 31. detsember 2018 seisuga	212	267	89	0	568

Järeilmaks (tuhandetes eurodes)	Faas 1	Faas 2	Faas 3	Soetatud krediidi- kahjumiga	Kokku
	12 kuu ECL	Eluea ECL	Eluea ECL		
Allahindlus 1. jaanuar 2019 seisuga	55	46	39	0	140
Kasumiaruande mõjuga liikumised	-6	5	1	0	0
Liikumised:					
Faasist 1 Faasi 2	-6	6	NA	0	0
Faasist 1 Faasi 3	-1	NA	1	0	0
Faasist 2 Faasi 1	1	-1	NA	0	0
Uued väljastatud või soetatud	31	237	2	0	270
PD/LGD/EAD muutused	-7	-4	-2	0	-13

Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	5	4	1	0	10
Finantsvarade lepinguliste rahavooade modifitseerimised	0	0	0	0	0
Allahindluste tagasipööramine	-13	0	-21	0	-34
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	0	0
Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	10	242	-19	0	233
Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta					
Liikumised:					
Faasist 2 Faasi 3	NA	2	-2	0	0
Faasist 3 Faasi 2	NA	0	0	0	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	0	0	0	0	0
Mahakandmised	0	-262	0	0	-262
Allahindlus 31. detsember 2019 seisuga	65	28	18	0	111

Järeilmaks (tuhandetes eurodes)	Faas 1	Faas 2	Faas 3	Soetatud krediidi- kahjumiga	Kokku
	12 kuu ECL	Eluea ECL	Eluea ECL		
Allahindlus 1. jaanuar 2018 seisuga	99	6	3	0	108
Kasumiaruande mõjuga liikumised	-38	21	17	0	0
Liikumised:					
Faasist 1 Faasi 2	-21	21	NA	0	0
Faasist 1 Faasi 3	-17	NA	17	0	0
Faasist 2 Faasi 1	0	0	NA	0	0
Uued väljastatud või soetatud	70	16	3	0	89
PD/LGD/EAD muutused	-77	11	9	0	-57
Muudatused mudeli eeldustes ja metodoloogias	0	0	0	0	0
Finantsvarade lepinguliste rahavooade modifitseerimised	0	0	0	0	0
Allahindluste tagasipööramine	0	0	0	0	0
Valuutakursi ja teised liikumised	0	0	0	0	0

Kokku kasumiaruande neto allahindlus perioodi jooksul	-44	48	28	0	32
Muud liikumised ilma kasumiaruande mõjuta					
Liikumised:					
Faasist 2 Faasi 3	NA	-8	8	0	0
Faasist 3 Faasi 2	NA	0	0	0	0
Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul	0	0	0	0	0
Mahakandmised	0	0	0	0	0
Allahindlus 31. detsember 2018 seisuga	55	46	39	0	140

3.1.5. Mahakandmise poliitika

Ettevõtte kannab maha finantsvarad täielikult või osaliselt, kui ta on ammandanud kõik praktilised sissenõudmise püüdlused ning on jõutud järeldusele, et ei ole mõistlikku ootust edasistele sissenõudmistele. Mahakandmine tähendab kajastamise lõpetamist.

Indikaatorid, mille kohaselt puudub mõistlik ootus sissenõudmisele, hõlmavad (i) sissenõudmistevõimaluste lõpetamine ja (ii) kui Ettevõtte sissenõudmise meetodiks on tagatise realiseerimine ja tagatise väärtus on selline, et sissenõudmiseks ei ole mõistlikku ootust.

Kui Ettevõttel ei ole võimalik või majanduslikult otstarbekas võtta ette meetmeid diskonteeritavate nõuete sissenõudmiseks, hinnatakse nõuet mittetöötavaks ja eemaldatakse finantsseisundi aruandest. Kui nõue hiljem laekub, kajastatakse laekumine tuluna.

Vähemalt üks nendest tingimustest peab olema täidetud vastavalt tooteklassist, et kuulutada nõue lootusetuks.

Järelmaks ja väikelaen

Kui ei ole olnud olulist laekumist peale kliendi maksejõuetuks tunnistamist ning kohtumenetlus võlgnevuste sissenõudmise osas on lõpetatud Ettevõtte kahjuks või kui klient ei täida kohtuotsust.

Kliendile on kuulutatud pankrot või klient on kuulutatud maksejõuetuks.

Kohus kinnitab võla restruktureerimise kava (plaanis kajastatud nõue on väiksem ja tegelik nõue).

Kriminaalmeletlus on algatatud seoses väljastatud krediidiga või krediidi saamiseks on tehtud pettust.

Klient on surnud ning pärast pärandi inventuuri kuulutatakse välja pankrot.

Kohtutäiturile edastatud kliendil on välismaine aadress või aadress puudub.

3.2 Tururisk

Tururisk hõlmab valuutariski ja intressimäära riski ning tuleneb ettevõtte laenugevusest ja finantseerimisallikate kaasamisest. Tururisk

väljendab potentsiaalset kahju, mis võib tekkida valuutakursside või intressimäärade ebasoodsatest muutustest. Potentsiaalsete kahjude hindamiseks kasutatakse sisemist hinnangut.

3.2.1 Valuutarisk

Valuutarisk võib tekkida seoses välisvaluutas denomineeritud väärtpaberite omandamisega või välisvaluutas nõuete ja kohustuste tekkimisel klientide vastu. Seisuga 31.12.2019 ja 31.12.2018 on AS LHV Finance kõik varad ja kohustused eurodes, seega ei oma aruande koostamise seisuga valuutarisk ettevõttele mõju.

3.2.2 Intressimäära risk

Intressirisk tuleneb intressimäärade muutusest rahaturgudel, mille tulemusena võib tekkida vajadus hinnata ümber ettevõtte finantsvarad ja arvestada finantseerimiskulude kallinemisega tulevikus. Intressimäära risk avaldub bilansiliste varade ja kohustuste omavahelises mittevastavuses seoses intressimäärade ümberhindamise perioodide, mahtude või intressimääradega.

LHV Finance peamiseks intressiriskiks on saadud laenude intressimäära muutumine. Kõik laenunõuded klientidele on väljastatud fikseeritud intressiga. Intressimäära riski mõõdetakse stsenaariumianalüüside põhjal teostatud netointressitulu arvutustega ning võrreldes saadud tulemuste erinevusi. Põhiliselt mõõdetakse intressiriski kahe stsenaariumiga – intressimäärade tõusmisest või langusest tekkiv mõju neto intressitulule järgmisel 12 kuul. Intressimäärade riski juhtimiseks hinnatakse regulaarselt antud mõju suurust ja vajadust

muuta uue müügi intressimäärasid. Operatiivne riskijuhtimine on juhatuse vastutusalal.

Intressimäära riski jälgimise, mõõtmise ja juhtimise eesmärk on hinnata ettevõtte intressikandvate toodete kasumlikkust, prognoosida intressikulusid ja -tulusid ning sätestada piirid riski juhtimiseks, ennetamaks neto intressitulude olulist vähenemist riskide limiteerimise kaudu kahes perspektiivis:

- rahavoo intressirisk, kus limiteeritakse aastase neto intressitulu muutus 1% turu intressimuutuse korral võrreldes hinnanguliste tegelike tuludega, tulenevalt hetke bilansi instrumentide tähtaja struktuurist;
- õiglase väärtuse intressirisk, kus limiteeritakse ettevõtte majandusliku väärtuse muutus 1% turu intressimäärade muutuse korral (varade ja kohustuste õiglase väärtus leitakse tulevaste rahavoogude diskonteerimise teel turu intressimääradega).

Eeldatakse, et varade ja kohustuste bilansilised väärtused ning marginaalid jäävad ajas konstantseks.

1% turu intressimäärade tõusu mõju ettevõtte aastasele neto intressitulule ja kasumile oli 31.12.2019 seisuga -450 (31.12.2018: -343) tuhat eurot. 1% intressimäärade languse mõju ettevõtte aastasele neto intressitulule ja kasumile oli 31.12.2019 seisuga 452 (31.12.2018: 343) tuhat eurot. 1% turu intressimäärade tõusu mõju ettevõtte majanduslikule väärtusele ehk omakapitalile oli -842 (31.12.2018: -607) tuhat eurot. 1% langus

turu intressimäärades mõjutaks ettevõtte majanduslikku väärtust (omakapitali) 867 (31.12.2018: 622) tuhat eurot.

LHV Finance intressiteenivate varade ja intressikandvate kohustuste struktuur intressi ümber hindamise tähtaja järgi on esitatud järgnevas tabelites nõuete ja kohustuste põhisummades.

31.12.2019	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Tekkepõhine intress	Alla-hindlused	Kokku bil. väärtus
Intressiteenivad varad								
Raha pangakontodel	0	0	0	0	0	0	0	0
Laenuõuded klientidele	681	7 620	46 796	10 338	65 435	595	-732	65 298
Kokku	681	7 620	46 796	10 338	65 435	595	-732	65 298
Intressikandvad kohustused								
Saadud laenud	48 415	0	0	0	48 415	167	0	48 582
Kokku	48 415	0	0	0	48 415	167	0	48 582
Intressi ümberhindamise aja erinevus								
	-47 704	7 620	46 796	10 338	17 050			16 716

31.12.2018	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Tekkepõhine intress	Alla-hindlused	Kokku bil. väärtus
Intressiteenivad varad								
Raha pangakontodel	5	0	0	0	5	0	0	5
Laenuõuded klientidele	767	7 091	37 660	5 916	51 435	519	-708	51 245
Kokku	772	7 091	37 660	5 916	51 439	519	-708	51 250
Intressikandvad kohustused								
Saadud laenud	37 581	0	0	0	37 581	112	0	37 693
Kokku	37 581	0	0	0	37 581	112	0	37 693
Intressi ümberhindamise aja erinevus								
	-36 810	7 091	37 660	5 916	13 858			13 552

3.3 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on seotud ettevõtte maksevõimega lepinguliste kohustuste õigeaegseks täitmiseks ning see tuleneb erinevustest varade ja kohustuste tähtaegade

vahel. Täiendavalt lühiajalistele käibevahenditele on ettevõttel rahavoogude paremaks juhtimiseks ning likviidsuse tagamiseks emasettevõttelt AS LHV Pank võetud arvelduskrediit limiidiga 60 000 tuhat eurot (seisuga 31.12.2019). 31.12.2019

seisuga oli arvelduskrediidi laenujääk summas 48 582 (31.12.2018: 37 693) tuhat eurot. Juhtkonna hinnangul tagab olemasolev kapitaliseeritus ettevõtte usaldusväärsuse partnerite jaoks.

Järgnevates tabelites on ära toodud finantsvarade ja –kohustuste jaotus tähtaegade lõikes lepinguliste tuleviku diskonteerimata rahavoogude alusel. Tähtaegade analüüsis on rahavood jaotatud perioodidesse, millal rahavood tekivad (sh rahavood intressidest).

31.12.2019	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Bilansiline väärtus
Kohustused lepinguliste tähtaegade järgi						
Saadud laenud	493	49 605	0	0	50 098	48 582
Võlad hankijatele	1 222	0	0	0	1 222	1 222
Valmisolekulaenud	29 469	0	0	0	29 469	0
Kohustused kokku	31 184	49 605	0	0	80 789	49 804

Likviidsusrisiki katteks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade järgi

Raha ja raha ekvivalendid	0	0	0	0	0	0
Laenunõuded klientidele	10 413	24 741	49 777	1 581	86 512	65 298
Muud nõuded ja varad	87	0	0	0	87	87
Kokku likviidsusrisiki katteks hoitavad varad	10 500	24 741	49 777	1 581	86 599	65 385

Finantskohustuste ja -varade tähtaegade vahe

	-20 684	-24 864	49 777	1 581	5 810	15 581
--	---------	---------	--------	-------	-------	--------

31.12.2018	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Bilansiline väärtus
Kohustused lepinguliste tähtaegade järgi						
Saadud laenud	447	1 022	38 637	0	40 105	37 693
Võlad hankijatele	1 114	0	0	0	1 114	1 114
Valmisolekulaenud	22 337	0	0	0	22 337	0
Kohustused kokku	23 898	1 022	38 637	0	63 556	38 807

Likviidsusrisiki katteks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade järgi

Raha ja raha ekvivalendid	5	0	0	0	5	5
Laenunõuded klientidele	9 039	20 640	36 940	996	67 616	51 245
Muud nõuded ja varad	63	0	0	0	63	63

Kokku likviidsusriski katteks hoitavad varad	9 108	20 640	36 940	996	67 684	51 314
---	--------------	---------------	---------------	------------	---------------	---------------

Finantskohustuste ja -varade tähtaegade vahe	-14 790	19 618	-1 696	996	4 127	12 506
---	----------------	---------------	---------------	------------	--------------	---------------

Varade ja kohustuste lühi- ja pikaajaline jaotus	31.12.2019	31.12.2018
Lühiajalised varad		
Laenunõuded klientidele (lisa 5)	25 560	22 274
Muud nõuded ja varad	116	88
Lühiajalised varad kokku	25 676	22 362
Pikaajalised varad		
Laenunõuded klientidele (lisa 5)	39 739	28 971
Materiaalne ja immateriaalne põhivara	91	45
Pikaajalised varad kokku	39 830	29 016
Varad kokku	65 506	51 378
Lühiajalised kohustused		
Võlad hankijatele (lisa 6)	1 222	1 114
Viitvõlad ja muud kohustused (lisa 7)	744	770
Saadud laenud (lisa 8)	48 582	112
Lühiajalised kohustused kokku	50 548	1 996
Pikaajalised kohustused		
Saadud laenud (lisa 8)	0	37 581
Pikaajalised kohustused kokku	0	37 581
Kohustused kokku	50 548	39 577

3.4 Riskikontsentratsioon

Seisuga 31.12.2019 ja 31.12.2018 on kõik varad ja kohustused seotud Eestis asuvate era- ja juriidiliste isikutega.

Seisuga 31.12.2019 on eraisikutele väljastatud laene summas 65 017 (31.12.2018: 50 974) tuhat ning juriidilistele isikutele summas 282 (31.12.2018: 271) tuhat eurot (ilma allahindlusteta).

3.5 Finantsvarade ja -kohustuste õiglane väärtus

Nõuded klientidele (teised debitoorsed võlgnevused peale laenude ja nõuete klientide vastu) ning viitvõlad ja muud kohustused on tavapärase äritegevuse käigus tekkinud ja kuuluvad tasumisele lühiajaliselt, mistõttu ei erine nende õiglane väärtus juhtkonna

hinnangul bilansilisest väärtusest oluliselt. Need nõuded ja kohustused ei kanna intressi.

Laenunõuded klientidele on väljastatud kõik turutingimustel ning juhtkond hindab, et seisuga 31.12.2019 ja 31.12.2018 on laenude õiglane väärtus ligilähedane bilansilisele väärtusele.

3.6 Operatsioonirisk

Operatsioonirisk on võimalik kahju, mis tuleneb inimeste, protsesside või infosüsteemide vigadest. Igapäevaselt kasutatakse tehingute teostamisel võimalike kahjude minimeerimiseks tehingulimiitide ja pädevuste süsteeme ning suurema riski korral rakendatakse duaalsuse printsiipi, mille järgi peab tehingu või protseduuri teostamiseks olema vähemalt kahe töötaja kinnitus.

Toimunud operatsiooniriski juhtumid salvestatakse vastavasse andmebaasi. Iga-aastaselt teostatakse ettevõttes operatsiooniriskide osas enesehindamist. Andmebaasi kogutud juhtumite analüüsi tulemusena on võimalik vaadata üle protseduurireeglite kitsaskohad, vältida vigade

tekkimist tulevikus ja maandada võimalikud riskid või määratleda nende aktsepteerimise tingimused. Operatsiooniriski andmebaasi info kogumise eest vastutab ettevõtte ärianalüütik. Operatsiooniriskide hindamisel, jälgimisel ja maandamisel on oluline roll ka vastavuskontrollil ning siseauditil.

3.7 Kapitali juhtimine

Ettevõtte eesmärk kapitali juhtimisel on:

- tagada ettevõtte tegevuse jätkuvus ning võime aktsionäridele kasumit toota;
- säilitada tugev kapitali baas, mis toetab äritegevuse arengut;
- täita kapitalile kehtestatud nõudeid, nagu need on ette nähtud järelevalveorgani poolt.

Ettevõtte poolt hallatav kapital seisuga 31.12.2019 on 14 958 (31.12.2018: 11 806) tuhat eurot. Aruandeaastal ja sellele eelneval aastal on ettevõtte täitnud kõiki seadusest tulenevaid kapitalinõudeid.

Lisa 4 Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Vastavalt IFRS-le tuginevad mitmed aruandes esitatud finantsnäitajad rangelt raamatupidamislikele juhtkonnapoolsetele eeldustele ja hinnangutele, mis omavad mõju bilansikuupäeva seisuga raamatupidamise aruandes esitatud varade ja kohustuste väärtustele ning aruandes avaldatud tingimuslikele varadele ja kohustustele, samuti järgnevate majandusaastate aruandeperioodide tuludele ja kuludele. Kuigi

need hinnangud põhinevad juhtkonna parimal teadmisel ning järeldustel käimasolevatest sündmustest, ei pruugi tegelik tulemus nendega lõpuks kokku langeda ja võib märkimisväärselt neist hinnangutest erineda. Juhtkonna hinnanguid on rakendatud laenude ja nõuete väärtuse hindamisel (lisa 3, lisa 5).

Hinnangud ja otsused vaadatakse pidevalt üle, lähtudes mineviku kogemustest ja teistest faktoritest, kaasa arvatud ootustest tuleviku

sündmustele, mis hetke asjaolusid arvestades tunduvad põhjendatud. Muudatusi juhtkonna hinnangutes kajastatakse edasiulatuvalt.

Kõige olulisemad juhtkonna hinnangud ja eeldused on seotud uue finantsinstrumentide standardiga IFRS 9, täpsemalt SICRI kriteeriumid, PD ja LGD arvutamine, ärimudeli ja SPPI hinnang finantsvarade klassifitseerimiseks. Vaata rohkem informatsiooni lisas 3 ja allpool.

Oodatava krediidikahju (ECL) arvutamine sisaldab mitmeid olulisi seisukohti, mis vajavad juhtkonna hinnangut. Oodatava krediidikahju hindamine on selle iseloomust tulenevalt ebamäärane ja nende hinnangute täpsus sõltub mitmetest faktoritest, nagu näiteks makromajanduslikud prognoosid, ning sisaldavad kompleksseid modelleerimisi ja hinnanguid. Krediidiriski olulise suurenemise hindamine on IFRS-st 9 „Finantsinstrumendid“ tulenev uus lähenemine ja vajab olulisi hinnanguid. Igal bilansipäeval hindab ettevõtte kas krediidirisk on oluliselt suurenenud

võrreldes esmase kajastamisega võttes arvesse finantsinstrumendi eluea maksejõuetuse tõenäosuse muutust, kasutades selleks olulisi riskiindikaatoreid, mis on kasutusel LHV Pank riskijuhtimise protsessides. Teine oluline valdkond, mis vajab olulisi hinnanguid, on tuleviku prognooside ja makromajanduse stsenaariumite määramine. IFRS 9 nõuab erapooletu ja tõenäosustega kaalutud krediidikahjude hindamist, kasutades selleks mitmete võimalike tulemuste hinnanguid ning sisaldab tuleviku majandusväljavaadete prognoose. LHV kasutab ECL mõõtmisel tuleviku prognooside baasina sisemiselt välja töötatud makromajanduslikke prognoose. LHV kasutab nii mudeleid kui eksperthinnanguid ECL arvutuste määramiseks. Ekperthinnangu teostamise eesmärgiks on kaasata eeldatav mõju näitajatest, mida ECL mudel ei arvestanud. Hinnangu tase ECL määramiseks sõltub mudeli tulemustest, olulisusest ja detailse informatsiooni kättesaadavusest. Mudeleid, hinnanguid ja sisendeid vaadatakse üle regulaarselt LHV Pank riskifunktsiooni poolt ning kinnitatakse LHV Pank Riskikomitee poolt.

Lisa 5 Laenunõuded klientidele

	31.12.2019	31.12.2018
Laenunõuded klientidele	66 031	51 953
sh. Järelmaks	16 481	17 840
sh. Väikelaen	49 550	34 113
Allahindlus	-732	-708
Kokku	65 299	51 245
Muutused allahindlustes	2019	2018
Seisuga 1. jaanuar	-708	-1 054
Aasta jooksul moodustatud allahindlused	-976	-171
Aasta jooksul bilansist välja kantud	952	517

Seisuga 31. detsember **-732** **-708**

Kõik laenunõuded on eurodes.

Laenunõuded klientidele krediidiriski suurus ja –kvaliteet on esitatud lisa 3.1.

Laenunõuded klientidele tähtaegade jaotus tähtaegade lõikes on esitatud lisa 3.3.

Laenunõuded klientidele geograafiline jaotus on esitatud lisa 3.4.

Intressitulud antud laenudelt vt lisa 10.

Lisa 6 Võlad hankijatele

	31.12.2019	31.12.2018
Võlad hankijatele, v.a. seotud osapooled	1 187	1 076
Võlad seotud osapooltele (lisa 12)	35	38
Võlad hankijatele kokku	1 222	1 114

Võlad hankijatele koosnevad aruandeperioodil kaupmeestele välja maksmata kliendilepingutest ja vastavalt sõlmitud koostöölepingule arvestatud müügiboonustest. AS LHV Finance ostab koostöölepingute alusel emaettevõttelt AS LHV Pank IT tugiteenust ja

administratiivtugiteenust. Seisuga 31.12.2019 sisaldab kirje võlad seotud osapooltele aruandeperioodil tasumata arvet eelpool loetletud teenuse eest. Kõik kohustused kuuluvad tasumisele 12 kuu jooksul ja kajastatakse seetõttu lühiajaliste kohustustena.

Lisa 7 Viitvõlad ja muud kohustused

Mitte-finantskohustused	31.12.2019	31.12.2018
Võlgnevused töövõtjatele	59	105
Maksuvõlad	51	64
sh. sotsiaalmaks	30	36
sh. tulumaks	17	19
sh. töötuskindlustus	2	2
sh. kogumispension	2	2
sh. ettevõtte tulumaks	0	2
sh. käibemaks	0	3
Muud kohustused	615	555
Ettemakstud tulud	19	46
Kokku	744	770

Võlgnevused töövõtjatele koosnevad aruandeperioodil maksmata töötasudest ja puhkusereservi kohustusest.

Kõik kohustused kuuluvad tasumisele 12 kuu jooksul ja kajastatakse seetõttu lühiajaliste kohustustena.

Muud kohustused sisaldavad klientide poolt teostatud ettemakseid tulevaste perioodide eest.

Ettemakstud tulud sisaldab kaupmeeste poolt intresside hüvitamist kampaania raames

sõlmitud 0% intressimääraga lepingute eest. Ettemakstud tulud kantakse tulusse lepingu intressivaba perioodi jooksul. Enamike kampaanialepingute puhul on tegemist üheaastase perioodiga.

Lisa 8 Saadud laenud

Arvelduskrediit emaeetevõttelt:	2019	2018
Laenujääk majandusaasta alguses (lisa 12)	37 581	30 957
Saadud aasta jooksul	10 834	6 624
Laenujääk majandusaasta lõpus (lisa 12)	48 415	37 581
Laenuintressi kohustus majandusaasta lõpus (lisa 12)	167	112
Saadud laenud kokku (lisa 12)	48 582	37 693
Aruandeperioodi intressikulu (lisa 10, 12)	1 691	1 234

Laenu alusvaluuta on EUR ja laenu intressimäär sõltub emaeetevõtte AS LHV Pank finantseerimiskuludest ja kapitalinõuetest, omakapitali ja võõrkapitali kulust. Intressimäära muudetakse kord kvartalis.

Seisuga 31.12.2019 oli intressimääraks 4,04% (31.12.2018: 3,52%). Seisuga 31.12.2019 on AS LHV Pank võtnud kohustuse väljastada laenu kuni 60 miljoni euro ulatuses (31.12.2018: 40 mln eur).

Lisa 9 Omakapital aktsiaseltsis

AS LHV Finance aktsionärid on AS LHV Pank, kes omab 65% ja Toveko Invest OÜ, kes omab 35% ettevõtte aktsiatest.

	31.12.2019	31.12.2018
Aktsiakapital (eurodes)	200	200
Aktsiate arv (tk)	200	200
Aktsiate nimiväärtus (eurodes)	1	1

Ettevõtte põhikirjajärgne minimaalne aktsiakapital on 200 tuhat eurot ja maksimaalne aktsiakapital on 800 tuhat eurot. Aktsiakapital on täies ulatuses sisse makstud rahas.

Aktsiaseltsi asutamisel 2013. aastal teostas emaeetevõtte AS LHV Pank rahalise sissemakse 130 000 aktsia eest 325 tuhat eurot, millest 130 tuhat eurot on aktsiate nimiväärtus ja 195 tuhat

eurot ülekurs, ning Toveko Invest OÜ tasus 70 000 aktsia eest 175 tuhat eurot, millest 70 tuhat eurot on aktsiate nimiväärtus ja 105 tuhat eurot on ülekurs.

Seisuga 31.12.2019 moodustas jaotamata kasum 14 438 (2018: 11 286) tuhat eurot. Aktsionäridele dividendide väljamaksmisel täies ulatuses kaasneks sellega tulumaks 2 752 (2018: 2 190) tuhat eurot.

Lisa 10 Neto intressitulu

	2019	2018
Intressitulu väljastatud laenudelt	11 208	9 380
sh. järelmaksult	3 968	4 067
sh. väikelaenult	7 240	5 313
Intressikulu saadud laenudelt (lisa 8, 12)	-1 691	-1 234
Neto intressitulu	9 517	8 146

Ettevõtte teenuse müük toimus aruandeaastal 100% Eesti Vabariigis.

Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud

	2019	2018
Tööjõukulud		
Palk ja boonused	586	774
Sotsiaal- ja muud maksud	203	250
Kokku tööjõukulud	789	1 024
IT kulud	155	170
Infoteenused ja pangateenused	88	106
Turunduskulud	452	377
Kontorikulud	37	43
Transpordi- ja sidekulud	51	32
Töötajate koolitus- ja lähetuskulud	20	15
Muud sisseostetud teenused	145	148
Põhivara kulum	47	29
Rendimaksud	85	98
Kindlustuskulud	1	1
Muud tegevuskulud	8	15
Kokku muud tegevuskulud	1 089	1 034
Tegevuskulud kokku	1 878	2 058

Keskmine töötajate arv 2019. aastal oli 23 (2018: 27). Töötajatele arvestatud tasu üldsumma oli 789 (2018: 1 024) tuhat eurot. Juhtkonnale arvestatud tasude suurus on ära toodud lisas 12.

Ettevõtte tasub kontoriruumide kasutusrendi eest igakuiselt, kuid rendileping on sõsarettevõtte AS LHV Pank nimel. Tulenevalt sellest, ei kohandu LHV Finance pikaajalised mittekatestatavad rendiperioodid vastavalt IFRS 16 „Rendilepingud“ standardile ning kontoriruumide kasutusrente kajastatakse lühiajaliste rentidena. Aruandeperioodis on kasumiaruandes mitmesuguste tegevuskulude koosseisus kajastatud kontoriruumide renti kogusummas 88 tuhat eurot (2018: 106 tuhat eurot).

Lisa 12 Tehingud seotud osapooltega

AS LHV Finance aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- omanikud (emaettevõtte ning emaettevõtte omanikud);
- emaettevõtte omaniku teised tütar- ja sidusettevõtted;
- juhatuse liikmed, siseauditi üksuse juht ning nende poolt kontrollitavad äriühingud (ühiselt: juhtkond);
- nõukogu liikmed
- eespool loetletud isikute lähikondlased ja nendega seotud ettevõtted;

AS LHV Finance omanikeks seisuga 31.12.2019 on AS LHV Pank osalusega 65% ja Toveko Invest OÜ osalusega 35%. AS LHV Pank on 100%-liselt AS LHV Group omanduses.

2019. aastal osteti emaettevõttelt AS LHV Pank administratiivteenuseid 315 (2018: 332) tuhande euro eest. Kulud on kajastatud koondkasumiaruandes mitmesuguste tegevuskulude koosseisus. Seisuga 31.12.2019 on finantsseisundi aruandes kajastatud kohustus AS-ile LHV Pank summas 35 (31.12.2018: 38) tuhat eurot (vt ka lisa 6).

2019. aastal müüdi ASile LHV Pank edasi info- ja kliendituvastusteenuseid 2 (2018: 60) tuhande euro eest. Seisuga 31.12.2019 on

finantsseisundi aruandes kajastatud nõue AS-i LHV Pank vastu summas 0 (31.12.2018: 16) tuhat eurot

ASil LHV Finance on võetud emaettevõttelt AS LHV Pank arvelduskrediit. Seisuga 31.12.2019 on laenu saldo summas

48 415 (31.12.2018: 37 581) tuhat eurot ja tekkepõhine intressikohustus 167 (31.12.2018: 112) tuhat eurot (vt ka lisa 8). Aruande perioodi intressikulu on summas 1 691 (2018: 1 234) tuhat eurot (vt ka lisa 8 ja 10).

Juhatusel on kehtestatud aktsiaoptsioonide programm. 2019. aastal väljastati juhatuse liikmetele aktsiaoptsioone summas 24 (2018: 7) tuhat eurot.

Ettevõtte on sõlminud juhatuse liikme lepingu, mille järgi makstakse juhatuse liikmele lepingu ennetähtaegsel üles ütlemisel 3 kuutasu vääringus hüvitist. Lepingus reguleerimata küsimustes lähtuvad pooled Eesti Vabariigi õigusaktides sätestatud korrast.

Aruandeperioodil on arvestatud juhatuse liikmele tasu 40 (2018: 96) tuhat eurot. Nõukogu liikmetele tasusid ei ole makstud. Kohustus juhatuse liikmele seisuga 31.12.2019 moodustab 2 (31.12.2018: 42) tuhat eurot.

Lisa 13 Tingimuslikud kohustused

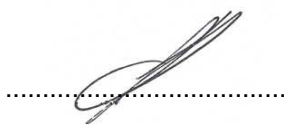
Tühistamatud tehingud	Valmisolekulaenud
Kohustus lepingulises summas 31.12.2019 (lisa 3)	29 469
Kohustus lepingulises summas 31.12.2018 (lisa 3)	22 337
Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav	maksusumma, intressid ning trahvi. Ettevõtte juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata ettevõttele olulise täiendava maksusumma.

Juhatuse allkiri 2019. a. majandusaasta aruandele

Juhatus on koostanud AS LHV Finance tegevusaruande ning raamatupidamise aastaaruande 31. detsembril 2019 lõppenud majandusaasta kohta. Raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt ettevõtte finantsseisundit, majandustulemusi ja rahavoogusid.

27.02.2020

Juhatuse liige:

Kadri Kiisel

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

AS-i LHV Finance aktsionäridele

Meie arvamus

Meie arvates kajastab raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt AS-i LHV Finance (Ettevõtte) finantsseisundit seisuga 31. detsember 2019 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Mida me auditeerisime

Meie poolt auditeeritud Ettevõtte raamatupidamise aastaaruanne sisaldab:

- finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2019;
- koondkasumiaruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
- raamatupidamise aastaaruande lisa, mis sisaldavad olulisi arvestuspõhimõtteid ja muud selgitavat infot.

Arvamuse alus

Viimase auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Sõltumatus

Oleme Ettevõttest sõltumatud kooskõlas Rahvusvaheliste Arvestusekspertide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (IESBA koodeks) ja Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduses sätestatud eetikanõuetega. Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile ja Eesti Vabariigi audiitortegevuse seaduse eetikanõuetele.

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet (kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeaudiitori aruannet).

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei avalda muu informatsiooni kohta kindlustandvat arvamust.

Raamatupidamise aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi raamatupidamise aruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud selle info oma aruandes välja tooma. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Juhatuse ja nende, kelle ülesandeks on Ettevõtte valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama Ettevõtte jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb Ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Ettevõtte finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Audiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviidud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et raamatupidamise aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamuse avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, vääresitiste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;
- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduure sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Ettevõtte sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;

- otsustame, kas juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Ettevõtte jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infole, mis on selle kohta avalikustatud raamatupidamise aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Ettevõtte tegevuse jätkumise lõppemist;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Ettevõtte valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

AS PricewaterhouseCoopers

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Verner Uibo'.

Verner Uibo
Vandeaudiitor, litsents nr 568

27. veebruar 2020

Majandusaasta kasumi jaotamise ettepanek

AS LHV Finance juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku 2019. aasta aruandeperioodi kasumi summas

6 559 tuhat eurot jaotamiseks järgnevalt:

- maksta dividendideks 4 090 tuhat eurot
- lisada eelmiste perioodide jaotamata kasumile 2 469 tuhat eurot

Nõukogu allkirjad aastaaruandele

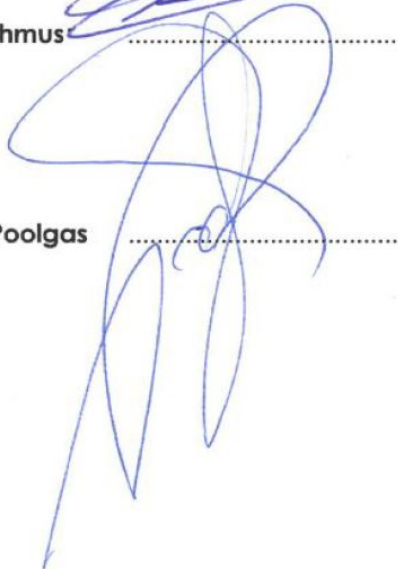
Nõukogu on juhatuse poolt koostatud aastaaruande, mis koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest, sõltumatu vandeaudiitori aruande ning kasumi jaotamise ettepaneku läbi vaadanud ja aktsionäride üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

28.02.2020

Nõukogu esimees:

Erki Kilu

Nõukogu liikmed:

Jaan Koppel**Rain Lõhmus****Veiko Poolgas**

Tulude jaotus vastavalt EMTA klassifikaatoritele

EMTAK	Tegevusala	2019	2018
64929	Muu laenuandmine, v.a pandimajad	11 810	9 898
	Tulud kokku	11 810	9 898

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Muu laenuandmine, v.a pandimajad	64929	11810000	100.00%	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6802700
Telefon	+372 6800400
Faks	+372 6800402
E-posti aadress	kadri.kiisel@lhv.ee
Veebilehe aadress	www.lhv.ee